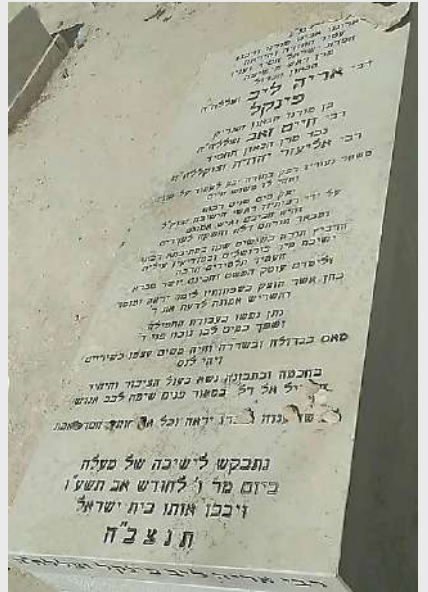


הגאון הרב אריה לייב פינקל זצ"ל- נולד ב-י"ד אב ה'תרצ"א (1931) בתל אביב. למד אצל מלמד פרטי ששכר אביו ובמכינה 'אור התלמוד'. לאחר מכן היה מראשוני התלמידים בישיבת פוניבז'. לאחר שאביו התמנה למשגיח בישיבת מיר עבר ללמוד בה ושם התפרסם בגדלותו ובצדקותו המיוחדת. בגיל 24 התחיל למסור שיעורים והרביץ תורה ברבים. בשנת ה'תשמ"א (1980), שנתיים לאחר פטירת הגאון הרב חיים שמואלביץ, התחיל למסור שיחות בהיכל ישיבת מיר ובהמשך מונה לכהן בה כר"מ ומשגיח. בקיץ ה'תש"ס (2000) הקים הרה"ג ר' נתן צבי פינקל את ישיבת מיר במודיעין עילית, ומינה את רבינו לעמוד בראשה. הוא מסר שם שיעורים ושיחות, בנוסף לשיחות בישיבה בירושלים. בהמשך מונה כחבר מועצת גדולי התורה של דגל התורה. בחשוון ה'תשע"ה (2014) מונה לחבר נשיאות 'ועד הישיבות'.



שימש כחבר נשיאות ארגוני הצדקה 'קופת העיר בני ברק', ו'ועד הרבנים לענייני צדקה', ועמד מסעות תפילה לקברי צדיקים באירופה. כיהן גם כנשיא ארגון 'אבות ובנים'. היה חבר בנשיאות 'מפעל הש"ס העולמי'. כיהן כנשיא תנועות 'בני עליה' ונשיא 'איחוד בני הישיבות' אחוזת ברקפלד. שימש כבעל תפילה בימים נוראים בישיבת מיר במשך כחמישים שנה. פעמים רבות היה פורץ בבכי בתפילותיו. גאון וצדיק. כל תלמיד היה אצלו כבן. נפשו היתה קשורה בנפש תלמידיו. היה מופרש במשך כל שנותיו מכל ענייני העוה"ז. נפטר ב-ו' אב ה'תשע"ו (2016). חי כ-85 שנים. הלוויות יצאה מישיבת מיר ברקפלד ועברה דרך ישיבת מיר בירושלים כשבכל אחד מהמקומות ליווה למעלה מ-50,000 אנשים. ציונו בהר-המנוחות בירושלים. במודיעין עילית נקרא על שמו כולל 'רינת אריה'.



סבא (מצד האב): ר' אליעזר יהודה. **אביו:** ר' חיים זאב (משגיח בישיבת מיר). **אימו:** מרת לאה לבית אייבשיץ (מצאצאי הגאון רבי יהונתן אייבשיץ). **נשותיו:** מרת אסתר גיטל (זיווג ראשון- בת ר' שמואל אהרון יודלביץ. נישא בשנת ה'תשי"ג-1953), מרת חנה קרסניצקי לבית רוטשילד. **מרבותיו:** הגאונים אביו ר' חיים זאב, סבו ר' אליעזר יהודה, ר' נחום פרצוביץ, ר' חיים קמיל, ר' יצחק אייזיק שר ור' חיים שמואלביץ (דודו). **חברותא:** הגאון ר' ברוך דב פוברסקי, ר' יששכר מאיר (ראש' ישיבת' הנגב). **ילדיו:** הגאונים ר' בנימין (משגיח בישיבת מיר בירושלים ובישיבה לצעירים 'משכן ישראל'), ר' נתן צבי (ר"מ בישיבת לייקווד לצעירים בירושלים), ר' חיים זאב (ר"מ בישיבת מיר), מרת לאה מיזל (נישאה לר' סער מיזל, ראש בית המדרש של 'האנציקלופדיה התלמודית' ומעורכיה), חתנו ר' אברהם שפירא (ר"מ וראש חבורה בישיבת מיר). **מספריו:** יהר יראה- שיחות מוסר, על סדר קנייני תורה, דעת ומוסר, מאמרים בענייני גלות וגאולה **יבוא שילה**- שיחות בנושא שבת ואמונה **יקובץ בקוראי שמו**- משיעוריו על מסכתות נדרים וכתובות **שיעורי רבי אריה**- על מסכת יבמות.

○ יפר הגאון ר' אליעזר טורק: בשנים בהן התגוררה משפחת פינקל ברחוב מלאכי בירושלים, ישב הגאון רבי אריה פינקל יום אחד בשולחן בסלון ולמד תורה בשקידה רבה. לפתע נשמעו קולות רמים של קדיחה מהקומה העליונה. בדקות הראשונות תהה רבינו לפשר הקולות, אך דקות ספורות לאחר מכן, קילופי הסיד ונפילת הטיח מהתקרה הראו בברור את המתרחש מעל לראשו. "מה זה?", שאל רבינו את הרבנית, "מדוע נשמעות דפיקות מלמעלה? הכל בסדר?" - "הכל בסדר", השיבה הרבנית, "רק השכן מלמעלה משפץ ומרחיב את דירתו בחדרים נוספים".

חיוך קל עלה על פניו הטובות של רבי אריה. הוא קם ממקומו, סגר את הגמרא שבה היה עסוק, לבש את החליפה, חבש את הכובע ועלה למעלה. הנקישות על הדלת בקושי נשמעו בהמולת הבניה. רק לאחר דקות ארוכות שמע אותן אחד הילדים וניגש לפתוח את הדלת. "אבא נמצא?", רבינו שאל. "אבא! אבא!", קרא הילד בחלל הבית, "השכן הרב פינקל בדלת". סומק קל עלה על פני השכן. 'הרב פינקל?! הווי! הרי כלל לא סיפרתי לו על הבניה המתוכננת... מי יודע מה הוא הולך לומר לי עתה...!', הרהר בליבו.

אולם, כאשר הוא ניגש לדלת, היתה לו הפתעה, והוא גילה מחזה אחר לגמרי: "שלום עליכם", קיבלו רבינו במאור פנים, ולחץ את ידו בחמימות, "כל כך שמחתי לשמוע שהתחלתם לבנות! כבר מזמן תהיתי ביני לבין עצמי, כיצד אתם מצליחים להסתדר בדירה קטנה כל כך...". "ראו", המשיך רבי אריה בדבריו, "אני מתאר לעצמי שהבניה והשיפוץ עולים לכם סכום כסף גדול, אך לסייע לכם בכסף איני יכול. גם לי עצמי אין. אבל אם אתם זקוקים שאחתום על ערבויות להלוואות וכדומה, אוכל גם אוכל, ובשמחה!...". עוד מילה טובה, עוד לחיצת יד, וכבר ירד רבי אריה חזרה לביתו ולתלמודו.

והשכן? עומד בפתח הבית, מביט בתימהון על שכנו היורד במדרגות, כשהוא שקוע בהרהורים: "ורבי אריה פינקל ומשפחתו? כיצד הם מסתדרים בבית קטן וצפוף כל כך? והשאלה הגדולה יותר, כיצד רוכשים כזאת עין טובה? לראות אך ורק את טובתם של אחרים?...". כשאחד מבני הבית הביע מעט תרעומת על הבניה, השיב לו רבי אריה בפליאה: "אם השכן שבונה היה הבן שלנו, גם כן היינו מתנגדים?". מעניין לציין כי הבניה גרמה להאפלת הסלון בביתו של רבינו ומעוצמת הבניה נשברה האינסטלציה בבית רבינו.

בני הבית כעסו, אך רבינו לא הרשה בביתו לדבר מילה אחת כנגד השכן ומעולם לא הזכיר ואפילו ברמז קל את ההפרעה הגדולה והנזקים החמורים שנגרמו לו בעקבות הבניה. (מעובד מתוך 'אוצרותיהם אמלא')

המקובל הרב שמעון אגסי זצ"ל המכונה הרשב"א: נולד בבגדאד בשנת ה'תרי"ב (1852) למשפחת סוחרים, שהיגרה מפרס. משפחתו התפרנסה מיבוא צבע הניל (איסטיס) מהודו, וכמתווכי מסחר לסוחרים בכפרים. בגיל 17 עסק בחידושי התורה על דרך הסוד. בעל רוח-הקודש. גאון עצום והיו אומרים עליו, שהוא שני לבן איש חי (והבא"ח היה קוראו מהרש"א ר"ת מורנו הרב רבי שמעון אגסי). עיקר פעילותו של הרב הייתה שמירה והפצה של לימוד התורה והחינוך ליהדות. שימש כמגיד שיעור ב'מדרש בית זילכה' - ולאחר זמן כראש הישיבה.



אחרי הולדת בנו בכורו אהרון, נולדו לו שני בנים (ר' מנשה ור' מאיר-ששון-חי) ושתי בנות (מרת פרחא ומרת אסתר), אך הוא שכל את שני בניו. לאחר מכן שכל גם את בנו בכורו העילוי, שנפטר ערב חתונתו במגיפת הדבר והוא בן 16 שנים בלבד. במהלך השנים הבאות התנחם הרב, ונולדו לו שלוש בנות נוספות (מרת דינה, מרת כתון ומרת מזל), ובשנים ה'תרפ"ט-ה'תר"ע (1908/9) מלאה כוס נחמתו, עם סיום כתיבת ספרו 'בני אהרון', חגיגת בר-המצווה של בנו עזרא-ציון, והולדת בן הזקונים, אליהו-חיים.

האסון על מות הבן אהרון, הובילה אותו להעמקת יתר בתורת הנסתר. התשובה ניתנה ע"י הגאון חכם ר' יוסף חיים בתורת הגלגולים. בשנת ה'תרס"ח (1907) הקים את ישיבת 'אגודת תומכי תורה' ועמד בראשה. כמו כן דאג לכלכלת הבחורים. נפטר ב-ח' מנחם אב בשנת ה'תרע"ד (1914) ערב פרוץ מלחמת העולם הראשונה, במגיפת דבר, שפרצה בקיץ (בד"כ המגיפה הייתה פורצת באביב). חי כ-62 שנים. ציונו בעירק.

אביו: ר' אהרון. **רבותיו:** ר' ניסים הלוי. **חברותא:** ר' יהודה פתיה. **אשתו:** רחל (צ'חלה) בת ר' עבדאללה בן אליה בחר. **מתלמידיו:** ר' משה מרדכי זצ"ל. **ילדיו:** ר' אהרון, ר' מנשה, ר' מאיר ששון חי, מרת פרחא, מרת אסתר, ר' עזרא ציון, מרת דינה, מרת כתון, מרת מזל, ר' אליהו חיים. **מספריו:** **יאמרי שמעון-** דרושים וחידושים על התנ"ך והש"ס **בני אהרון-** פירוש על שער הגלגולים **ישם משמעון-** חידושים ופירושים בתורת הסוד. **זהב שבא-** תשובות וחידושים על הש"ס וש"ע **ייסודות התורה-** ביאור על יג' עיקרי אמונה **יחזיונות וגילוי אליהו.**

בתוך כתביו של הרב שמעון נמצא רישום על התגלות שהייתה לו שנתיים לפני פטירתו בה נודע לו מן השמים "כי השלים כל מה שצריך להשלים והגיע זמנו להסתלק מן העולם. ביקש שהות כדי להשיא את בנו (עזרא-ציון) עם יבמתו וניתנה לו". החכם אפרים הכהן ז"ל סיפר שבעת לימוד בליל ראש חודש אב נפלה על הרב שמעון תנומה ממנה הקיץ בבהלה וסיפר על התגלות בה נאמר לו "שמעון, מוכה". ונמצא בידי המשפחה פתק בכתב ידו בו ניתן לו רמז ליום פטירתו.

למחרת היום עלה לקברות הצדיקים הקבורים בבית העלמין ושפך נפשו בתחינה. בשלושת הימים הבאים הלך כהרגלו ללמד בישיבת 'תומכי תורה' וביום רביעי, כאשר איננו מופיע - מסתבר שנפל למשכב. כשנשאל חברו, גבאי ישיבת תומכי תורה מר ניסים הלוי, על שלום הרב שמעון, הוא הרגיע באומרו: "מחלתו קלה".

אולם מסתבר שחלה בדבר והוא נאבק קשות במחלה זו. ביום חמישי בערב קם ממיטתו, ירד לטבול בבאר שהייתה במרתף הבית. לאחר מכן אימץ כוחו ועלה על גג הבית, שם הוצעה לו מיטתו, ושם תחת כיפת השמים הבהירים של שלהי הקיץ השיב נשמתו לבוראה. כאשר נודע דבר פטירתו ביום שישי בבוקר, ירד אבל גדול על הקהילה. פסקה כל עבודה וכל החנויות, פרט לחנויות המזון – נסגרו. השבעה על מותו החל עם צום תשעה באב שנדחה בגלל השבת. ולמחרת - פרצה מלחמת העולם הראשונה.

לפרנסתו הזמין מלונדון סבון 'כחול', שהיו שמים בזמנם בכביסה לבנה ומכר אותם בחנותו. מנהגו בכל יום היה ללמוד לאחר התפילה במשך שעה עם תלמידיו, ורק אח"כ פתח את חנותו למשך שעתיים, ושוב חזר ללימודו עד הערב. גוי אחד שהיה לו חנות מולו ראה שהוא מרוויח הרבה מאותם שעתיים שהוא עובד, ואמר בליבו אלך ואזמין מלונדון סבון כזה ואמכור גם בשעות שהחנות של חכם שמעון אגסי סגורה, וכן עשה, ולא עוד אלא שמכר בחצי מחיר, וכולם החלו לקנות רק אצלו. משראה חכם שמעון שאף אחד לא קונה אצלו, אמר: "ברוך ה', וחזר ללמוד תורה בבית המדרש".

למחרת בא חכם שמעון לחנותו והנה הוא רואה המולה גדולה ומשטרה ליד החנות של אותו גוי. והתברר שהסבון שהוא סיפק הרס את הבגדים הלבנים וצבע רק חצי בגד בכחול. אותו גוי היה מופתע, וכשהביאוהו לפני השופט טען שסחורתו היא כמו של חכם שמעון אגסי ואין סיבה שכך יקרה.

שלח השופט שוטר שיקנה מחכם שמעון אגסי סבון, והכניס את מטפחתו הלבנה לתוך המים ולא קרה כלום. ואח"כ הכניס לקערה עם סבון של הגוי והנה כל המטפחת כחולה ומלוכלכת, וחייבו השופט. פנה הגוי ואמר: "ומה אעשה בכל הסחורה?". אמר לו השופט: "אני אדאג שחכם שמעון יקנה ממך את הסבונים", וכך היה חכם שמעון קנה את הכל ובמחיר מוזל.

בשנים ה'תרס"ח-ה'תר"ע (1908-1910) ירדו צרות רבות על יהדות בבל, כגון מהפכת התורכים הצעירים, הגיוס לצבא, פטירתו של הרב יוסף חיים ועוד. רבים מבני הדור נשאו אז עיניהם לחכם שמעון אגסי זצ"ל, וראו בו את המנהיג הרוחני של העדה. עוד תקפו הצרות על בבל בשנים 1911-1913, עת היתה בצורת קשה וממושכת, השערים האמירו, ההמונים רעבו ללחם, והמסחר שבת מאין קונים. ואז מורינו חכם רבי שמעון אגסי זצ"ל נקרא לקרוע את רוע הגזירה וביום דרש דרוש חשוב שנמשך כארבע שעות בבית הכנסת הגדול בבגדאד, שהתקהלו בו אלפי בני הקהילה, בו קרא את הקהילה, בו קרא את הקהילה לשוב בתשובה שלמה אל אבינו שבשמים. והתריע על מידות רעות שפשטו בציבור. לאחר דרוש זה, היתה התעוררות גדולה בציבור. ומיד בערב פורים נקרע רוע הגזירה. גשמי נדבות ירדו ללא הפוגה, ובמשך הזמן שופר המצב, וקהילת בבל נצלה מהתמוטטות".

הגאון רבי אליהו מני זצ"ל: נולד בשנת ה'תקע"ח (1818) בעירק שבבגדאד. נצר לבית-דוד המלך ומפאת הרדיפות, המשפחה הסתירה את ייחוסה תחת הכינוי 'מני' ר"ת 'מן נצר ישי'. בילדותו למד בביהמ"ד 'בית זילכה'. כבר כשהיה צעיר נמשך לחכמת הנסתר ותהחיל לעסוק בה. אשתו הראשונה נפטרה שנה לאחר נישואיו בעת לידת הבת. נהג לטבול במקווה כל לילה קודם אמירת תיקון צוות. אנשי הקהילה היהודית וגם הגויים ראו בו איש קדוש. הגאון מן חכם רבי יוסף חיים התכתב עמו רבות ודבריו מופיעים בספרו 'בן איש חי'. עלה לארץ בשנת ה'תרי"ו (1856) ומיד הצטרף לחסידי 'בית א-ל'. אוויר עיר הקודש לא התאים למצב בריאותו ובריאות ילדיו, ושכב ימים רבים על ערש דוי. הרופאים פקדו עליו להחליף את משכנו והוא עבר בשנת ה'תרי"ח (1858) לחברון. קרא לתושבי חו"ל לעלות ורבים עלו לארץ ביחוד מבוכארה. אשתו ובניו שימשו את האורחים. דאג לייסד בית-מדרש. לאחר הסתלקות רבה של חברון (ר' משה פריה) התמנה לרב העיר ושימש כ-14 שנים ללא משכורת ונשא במשרה לשם שמיים. לאחר התרחבות משפחתו נאלץ לקבל משכורת למחייתו.

הקים את ביה"כ 'בית יעקב' שבו התפללו לפי כוונת ומנהגי המקובלים בישיבת 'בית א-ל' בירושלים. כאשר פרצה בעיר מגיפה עבר מבית לבית לטפל בחולים וביתו היה היחיד שלא הגיעה המגיפה. מקובל. מפורסם בצדקותו וקדושתו. הסתגף רבות מרובים וקשים ובשינה על מחצלת ללא מצע, כשאבן למראשותיו - כסימן על צערו על גלות השכינה. אהב את הבדידות והצניע לכת, ברח מן השררה והכבוד והתמסר לתורה ולמעשים טובים. בשנת ה'תק"ן (1890) איבד את מאור עיניו עקב מחלת הקטארקט והצטער מאוד על העדר לימוד התורה. למרות שהקריאו לו מתוך הספרים טען כי לא דומה שמיעה לראיה. לאחר כארבע שנים הגיע אליו אדם בלבוש כפרי ואמר כי באפשרותו לרפא את עיניו אם ישלם ממון רב. רבינו הסכים לשלם אבל רק לאחר שיתרפא, כעבור שלושה ימי טיפולים חזר מאור עיניו. הרב ביקש לשלם אבל המטפל נעלם. נפטר ב-ח' תמוז ה'תקנ"ט (1899). חי כ-81 שנים. ציונו בחברון. בהלווייתו השתתפה כל העיר חברון, יהודים ולא יהודים. בנו הבכור, ר' סלימאן מנחם כיהן אחריו כרבה של חברון. ערבים האמינו שרבינו היה 'ווילי' (קדוש) ורק למראית עין היה יהודי, הם ביקשו להעביר את גופו מקבורתו למקום שבו קוברים הערבים את קדושיהם. יהודי חברון נאלצו לשמור את מצבתו במשך חודשים רבים.



אביו: ר' סולמין. **אשתו:** מרת סרח (בזיווג ראשון), מרת סמרה (זיווג שני- אחותו הצעירה של הגאון ר' עבדללה סומך). **מרבתי:** ר' עבדאללה סומך (תלמידו המובהק). ר' רפאל ידידיה אבולעפיה. **בניו:** ר' אברהם ברוך, ר' יחזקאל שלום, ר' סלימאן מנחם. **בתו:** מרת רחל (נישאה לר' עזרא יחזקאל כהן). **מספריו:** מעשה אליהו- דיני איסור והיתר ישיח יצחק- על מנהגי ישראל זכרונות אליהו- דן בדברי המקובלים האחרונים.

משחר נעוריו, שאף רבינו לעלות לארץ ישראל ולחונן את עפרה. ואכן, לאחר שהיה אחד מהאריות שבחבורת הגאונים המקובלים בבגדד, נטל את רעייתו הצדקת, אחות רבו הגדול, ואת שלושת ילדיו, ושם פעמיו לארץ. הוא הצטרף לאורחת גמלים שחצתה את המדבר. יום שישי, ערב שבת קודש, ורבינו פנה למדריכי האורחה וביקשם לשבות במדבר. **הם הביטו בו בתימהון. סביב סביב רק חול וחול, חול לוחט ושממה. מי יסכן את עצמו לשבות כאן יום תמים. ובכלל, המים והמזון מחושבים למסע מתמיד, אין הם ערוכים לפיגור של יום.**

"**אבל לפני שיצאנו לדרך התנית עמכם שנשבות במדבר!**" זעק ר' אליהו. מנהיג השיירה גיחך: "אמנם כן, רבים היהודים המתנים עמו כן, ואנו מסכימים, ולבסוף ממשיכים אנו בדרכנו והם מתלווים אלינו בלית ברירה **בנימוק של פיקוח נפש כיוון שמסוכן מאוד להישאר לבד במדבר, שודדים ורוצחים מסתובבים באזור, ולעיתים קרובות אורבים לשיירות.**" ואכן, היה בכך משום סכנת נפשות, ופיקוח נפש דוחה שבת, אבל ר' אליהו לא ויתר, הוא נשאר בלב הישימון יחד עם אשתו ושלושת ילדיו.

מדריך האורחה לא התלבט בבעיות מצפון. והפקירם לנפשם. השיירה המשיכה בדרכה. ליל שבת, רבי אליהו קידש על היין מעל שולחן החול, עליו נפרשה מפה צחורה. קולות הזמירות ששר לו ביללת תנים ונהמת המדבר וסופת החול לא העיבה על טעם מאכלי שבת. מיד במוצאי השבת הבדיל רבי אליהו, ובאישון לילה החל לצעוד עם אשתו ובניו בעקבות השיירה. מה היו סיכוייהם להשיג בצעדתם את שיירת הגמלים שהשיגה אותם מהלך יום שלם? אך הנה זה פלא, **לפנות בוקר השיגו את השיירה! אין זאת אלא שארעה להם קפיצת הדרך! בכבוד ובמורא התקבלו על ידי נוסעי השיירה והגיעו בשלום למחוז חפצם, לעיר קודשנו ירושלים.**

מובא בספר 'יששכר זבולון', על רבינו, שלמד בצוותא עם החכם רבי ניסים עיני זצ"ל בבגדד לפני עלותו לא"י. הם למדו בספר "דברי שלום" של נכד הרש"ש זיע"א והתקשו בדבריו, לא הבינו כיצד הסביר את דברי סבו הגדול. אמר רבי אליהו מני, **שנראה לו שהרב "דברי שלום" לא הבין את דברי סבו, רבינו שלום שרעבי זצ"ל.** לאחר אמירה זו, הרב אליהו מני החל צועק בקול מר, בלי יכולת להוציא מפיו מילה, ובכה בתימורו. **לאחר ארבע שעות היכה בידו על ליבו כאומר "חטאתי", והתרפא.** כאשר שאלוהו מה היה סיפר שהרש"ש הקדוש התגלה אליו ואמר לו: **"מה כוונתך לדבר על נכדי שלא הבין את דברי, אתה הוא שלא הבנת אותם!"** ועד שביקש מחילה, וסלח לו. ובהקדמת ספר 'זכרונות אליהו' הוסיף, שהרש"ש הודיעו שימות בחטאו זה, ולא יתכפר לו עליו! בכה רבינו והעתיך, עד שהרש"ש הסכים למחול לו, בתנאי שיקרא את שם בנו העתידי להיוולד לו בשמו. וכך היה, הרבנית ילדה בן ונקרא 'שלום', ע"ש הרש"ש זיע"א!



רבי שמחה זיסל זיו צ"ל הידוע כ'סבא מקלם' נולד בשנת ה'תקפ"ד (1824) בקלם שבליטא. מראשי תנועת המוסר. יחוס משפחתו מגיע למהר"ל מפראג, ר' עקיבא איגר, ר' אברהם ברוידא ועוד רבים. עוד בילדותו התבלט בכושר מנהיגותו. מחונן בכישרונות עצומים והפליא את מלמדיו בקושיותיו החריפות. לשקדנותו לא הייתה גבול. הוא הסתגר בחדרו וכמעט לא יצא מפתחו, למעט במקרים דחופים. **ישן במשך היממה כשעתיים וחצי כאשר חילק את השינה לחמש פעמים, חצי שעה בכל פעם** (כדי שלא לטעום טעם מיתה). בימי השבוע לא היה פושט את בגדיו ולומד כל הלילה. הייתה לו קביעות ללמוד שתיים עשרה שעות רצופות. נודעה זהירותו בממון אחרים. הקפיד מאד לבל יתארוהו בתארים. לא נתן לתלמידיו לקום מפניו או לכנותו בתואר רב'.

הגיע לשליטה גם על הרהורי ליבו והגיע לשליטת מחשבה עצומה עד שהיה נוהג לחזור בערבים על מחשבותיו של כל היום שעבר כדי לבקר אחריו. גדר על עצמו **שלא לאכול מרק פירות במשך כל חייו** כאשר הרגיש תאוה יתרה לזה. אף פעם לא הוציא אנחה בנוכחות בני אדם, גם כשהיה חולה מסוכן וסבל מכאבים קשים, כדי לא לגרום צער ואי נעימות לסובביו. פתח בית-מוסר בעיירה זאגר (קובנה). הקים בקלם את בית תלמוד תורה. בשנת ה'תרל"ו (1876) הסתבך בית-התלמוד מצד השלטונות, לאחר הלשנות בדבר הסתה והרב מחלץ בקושי רב ובעקבות המקרה נאלץ לשנות את שם משפחתו מברוידא לזיו. בית התלמוד נסגר ונפתח מחדש בעיירה גרובין שב קורלנד (לטביה). נפטר ח' אב ה'תרנ"ח (1898). חי כ-74 שנים. ציונו בקלם.

אביו: ר' ישראל ברוידא. **אשתו:** בת ר' מרדכי מיודז מקלם. **בנו:** ר' נחום זאב זיו (חותנו של ר' אליהו דסלר מח"ס 'מכתב מאליו'). **בנותיו:** רחל גיטל (נישאה לר' חיים יצחק זיו), נחמה ליבה הי"ד (נישאה לר' צבי הירש ברוידא). **מרבותיו:** ר' ישראל סלנטר (מחולל תנועת המוסר, ממנו למד בקובנה), ר' מרדכי גימפל ברוזינואה. **מתלמידיו:** ר' אליהו לופיאן (בעל "לב אליהו"), ר' נתן צבי פינקל (ה"סבא מסלבודקה"), ר' ירוחם ליבוויץ (המשגיח ממיר), ר' יחיאל מיכל טיקוצינסקי (בעל "גשר החיים" ומנהלה של ישיבת "עץ חיים"), ר' יעקב משה חרל"פ (בעל "מי מרום"), ר' אהרן בקשט, ר' איסר זלמן מלצר, ר' משה מרדכי אפשטיין, ר' נפתלי טרופ, ר' יוסף יוזל הורוביץ, ר' אליעזר גורדון מטלז, ר' יצחק בלזר מקובנה ועוד. **מספריו:** **יחכמה ומוסר** - בענייני תורה, מוסר ויראה **יכתבי הסבא מקלם** - חכמה ומוסר

אמו של רבי שמחה זיסל, הייתה אישה גדולה, ומפורסמת כלמדנית וצדקנית. היא הייתה בקיאה בהלכות עד כדי הוראה ובמיוחד בהלכות נשים. כל ימיה עסקה בצדקה וגמילות חסדים, בתור גבאית צדקה הייתה רגילה לאסוף נדבות בשעת לווית נפטרים לטובת העניים כפי שנהוג היה בעיירות הקטנות, גם כשנפטרה עליה בתה היחידה, לא שינתה ממנהגה זה **והסתובבה בשעת הלוויה עם קופת הצדקה**, כשהיא אומרת: **"וכי משום שאני שרויה בצער ואבל, צריכים העניים לסבול?"**.

בספר **"אור דניאל"** מובא מעשה שארע עם אבי תנועת המוסר רבי ישראל סלאנטר צ"ל. היה זה בעת הילוכו בשוק, פנה אליו אחד הסוחרים ושאל: "רבי, כיצד חיים?", כשכוונתו איך מתפרנסים, אם עוסקים כל העת בתורה הקדושה. השיב לו רבי ישראל: **"ואני שואל כיצד מתים!?"**, כשכוונתו לומר עם איזה מטען רוחני - תורה, מצוות ומעשים טובים, יגיע האדם ביום פקודה! הלך הסוחר כל אותו היום, כששאלתו של רבי ישראל מהדהדת בראשו "כיצד מתים!". בערב החליט החלטה נחושה - **עוזב הוא את מסחרו וטומן עצמו בבית המדרש**. אותו סוחר הוא לא אחר מאשר רבי שמחה זיסל 'הסבא מקלם', שהפך לאחד מגדולי תנועת המוסר וראש ישיבת קלם!

פעם ה'סבא מקלם' השתתף בחתונת תלמידו רבי אליהו דוב ליזרוביץ, בעיר לנדברובה. לפני החופה העלה לדיון דבר הלכה על טבעת הקידושין והתלקח ויכוח ער בין הנוכחים, והנה באותו זמן הגיע אל המקום רב העיירה. כאשר נודע לרבי שמחה זיסל, שזהו המרא דאתרא, הפסיק מיד להשתתף בוויכוח ההלכתי ולא הוציא כל הזמן הגה מפיו, עד שהתקבל הרושם כאילו אינו כלל בן-תורה. **כל זאת מפני חששו שמא יפגע פגיעה כלשהי בכבודו וערכו של הרב**.

כאשר היה חולה פנה לחובש. ולמה? לסמוך על 'ביטחון' בלבד, שה' יתברך יעזרהו בלי עזרה מרופא - לא רצה, כי אולי אין בטחון שלם, ולא ירפאוהו מן השמים. מאידך, **להעזר ברופא לא רצה, פן חלילה, ישים מבטחו בו ולא בה' יתברך**. לכן מצא פתרון: "חובש". מחד גיסא, הוא עושה את ההשתדלות כדי שלא תבוא רפואתו בדרך "נס", שהרי גם החובש יכול לעשות הרפואה הדרושה, אבל מאידך גיסא, יודעים הבריות שעל "חובש" אי אפשר לסמוך, וצריכים להתפלל לה' שיצליח החובש במלאכתו ויכוון לרפואה האמיתית. [לב אליהו]

רבי שמחה זיסל לא נטל לעצמו אף פרוטה אחת, לא משכר עמלו בגיוס הכספים, וגם לא מכל עבודתו החינוכית בישיבה. **פעם כשחזר ממגביותיו מסר לידי הגבאים חצי סיגריה**. לתמהונם, סיפר להם שבזמן סיום שליחותו נשארה אצלו חצי סיגריה זו, **אשר רק חציה הספיק לעשן בימי מסעותיו על חשבון המוסד**. ובכן עתה שסיים כבר המלאכה הוא מחזירה לרשות הגבאים... [תנועת המוסר ח"ב]

עד כמה שהיה דואג לטובת הזולת תעיד העובדה הבאה. פניו של רבינו, זהרו תמיד בימי שבת קדש בהוד קדושת השבת. פעם אחת נבהלו תלמידיו שומעי לקחו לראותו בשבת כבימות החול, וזיו השבת נעלם כליל מעל פניו. כך בליל שבת, ובכל אותה שבת. במוצאי שבת לאחר ההבדלה נאנח הסבא מקלם צ"ל ואמר: "פרץ סמולנסקין מת (הוא היה מהמשכילים שבדור ההוא, והיה מפורסם בשינאה עיוורת לתורה וללומדיה). **מי יוכל להתבונן ולהכיל צער הנשמה בבואה לעולם האמת ובעומדה בדיון!**" (עלי שור)

מסופר על הסבא מקלם שרוב ימי חייו היה חולה לב אנוש, אך תמיד חשש, שסיבת חולשתו היא בגלל עצלות. ביומו האחרון כששכב על משכבו מתוך חולשה רבה, סבר כי זו שוב עצלות, ננער ממיטתו, נעל נעלים והתחיל להתהלך בחדר, עד שנכח לדעת כי באמת אין זו עצלות אלא חולשה אמיתית. שב למיטתו, ותוך כדי חליצת נעליו, נפטר.

מסגולותיו: סגולה לבנים שיקדש את הכלה בטבעת של כסף, עגולה מבפנים ומרובעת בחוץ, מקובל בירושלים עיה"ק, שזו סגולה נפלאה לבנים, אפילו אם הכלה עקרה.

הגאון הרב מנחם בראדא זצ"ל - נולד ב-כ"ב שבט ה'תר"כ (1860). נו"נ לר' אברהם ברודא (מח"ס 'אשל אברהם'). ראשית חינוכו של רבינו היה על ברכי זקנו (סבו מצד אימו, הגאון ר' אברהם יצחק ווינברגר) ממנו עלה והתעלה במעלות התורה הקדושה. לאחר שנישא עם רעייתו שהייתה יתומה, הרה"ק ר' יהוסף רוטנברג (ה'בני שלישי' מקאסאן) הבטיח לרבינו בתור נדוניה למסור לו את כס הרבנות דק"ק טאהש. ואכן כן היה. אחר שהתחתן כשהיה כבן עשרים ושלוש שנים התמנה לשמש כמרא דאתרא בעיר טאהש במקום חותנו. אחר ששימש כרב ואב"ד בטאהש במשך עשרים שנה, התמנה לשמש כאב"ד ורב העיר קאלוב. כשהגיע לקהילתו החדשה בקאלוב הצטרפו אליו חלק מתלמידיו, שלמדו אצלו בישיבה בטאהש. הישיבה בקאלוב הלכה וגדלה. למדו שם כמאתיים וחמישים בחורים. רבינו זכה שיצאו משם תלמידים גדולים ועצומים. בשנת ה'תרפ"ה (1925) אמר רבינו לתלמידיו, שכבר יצאו מהישיבה כשנים-עשר אלף תלמידים!



בעל הנהגות מופלאות. ענק בתורה ובצדקות, ענוותן ושפל ברך. רדף צדקה וחסד. בכל יום השכים ובכה כשעה שלימה על גלות השכינה. זירז את תלמידיו להשכים בבוקר ככל האפשר, כדי שילמדו לפני התפילה. דאג לרווחתם הגשמית של תלמידיו. מימן את האוכל שסיפק לתלמידיו. ביקש מתלמידיו שכר מועט עבור מזונם. מבני העניים לא ביקש כלל. כחצי שעה, לפני שהסתיים השיעור, היה מְצַוָה, שילכו לאכול. רבינו בעצמו היה מסתובב בין השולחנות, בשעה שאכלו ודאג, שלא יחסר להם כלום. תמיד האיר פניו ושאל לשלום תלמידיו. בעל רוח-הקודש. הסתלק לגנזי מרומים בעיר קאלוב בערב שבת קודש ח' אב תרח"צ (1938) ושם נקבר. חי כ-78 שנים. מכיוון שהיו חשוכי בנים, הרבנית הכניסה לביתה את קרובת משפחתה הצדקת מרת שרה רחל (בת ר' מרדכי מדמטש). היא גְדְּלה אצלם כבת. כאשר הגיעה לפרקה נישאה ל"גה"ק ר' אשר לאווי (בן ר' אלימלך מטאהש). על פי צוואת רבינו, ר' אשר לאווי מילא את מקומו בעיר קאלוב.



סבא (מצד אביו): ר' שלמה זלמן. **סבא (מצד אימו):** ר' אברהם יצחק ווינברגר (אב"ד קליינווארדיין. מח"ס 'פני יצחק'). **אביו:** ר' אברהם (אב"ד ברזן מח"ס 'פרי החג'). **אימו:** מרת אסתר. **אשתו:** מרת מרים (בת הרה"ק ר' משולם פייש לאווי ראש שושלת טאהש הנקרא השרף מטאהש- נישא בחודש ניסן ה'תרמ"ג- 1883). **מרבותיו:** סבו, ר' אברהם יצחק ווינברגר (אב"ד קליינווארדיין מח"ס 'פני יצחק'), ר' יקותיאל יהודה טייטלבוים (מח"ס 'ייטב לב' מסיגט), ר' יואל צבי ראהט (מח"ס 'בית היוצר' אב"ד חוסט. רבינו היה תלמידו המובהק). **מתלמידיו:** הגאונים ר' מרדכי גרובר, ר' משולם פייש מטאהש (מח"ס 'עבודת עבודה'). **מספריו:** **באר מנחם.**

תלמידו הרה"ח ר' מרדכי גרובר זצ"ל סיפר: "דרכו בקודש של רבינו היה לחלק פשטידה לכל התלמידים לאחר התפילה בשבת. **מי שרבינו הכיר עליו, שלא הלך באותו היום למקווה, לא נתן לו פשטידה.** פעם אחת איחרתי לקום בבוקר. החלטתי, שמוטב ללכת למקווה ולהתאחר בתפילה מלבוא לתפילה בזמן לפני שטבלתי במקווה, וכך עשיתי. הלכתי למקווה. כשנכנסתי לביה"מ הם כבר הגיעו ל'ברוך שאמר'. לאחר התפילה עמדתי לפני רבינו לקבל פשטידה. אמר לי רבינו: "הן אמת, שבאת להתפלל, כשהעולם כבר התפללו 'ברוך שאמר'. אעפ"כ כיוון שהיית לפני כן במקווה, תקבל פשטידה!".

● יפר תלמידו מרן רבינו הרה"ק ר' משולם פייש מטאהש (מח"ס 'עבודת עבודה'): ראיתי אצל דוד זקני הגה"ק רבי מנחם בראדא מקאלוב זצ"ל, שזכיתי להימנות בין תלמידיו: היה נהוג שבשבת קודש בבוקר טבל במקווה. כאשר הכיר על פני אחד מהם שלא טבל- לא נתן לו לשתות, עד שילך לטבול. כך היה בעת סעודת הבוקר, כאשר קוגל לתלמידי הישיבה. אם הכיר על פני אחד מהם, שלא טבל במקווה, החזיר את ידו ולא רצה לתת לו. (עבודת עבודה – פתגמי קודש)

אחד מתושבי העיר קאלוב, ר' ישעיהו פרידמן, שימש כגבאי בית-הכנסת. עברו שבע-עשרה שנים מנשואיו ועדיין ר' ישעיה לא התברך בזש"ק. פעם אחת לביל חג הפסח הטמין את האפיקומן. כשהגיעו לצפון אמר: "רבינו, אני לא מחזיר את האפיקומן עד שרבינו יבטיח לי שאוושע בזש"ק". הצדיק ענה: "וכי אני יכול להבטיח?". אך הוא עמד בשלו, שאינו מחזיר לו עד שישמע הבטחה מפורשת, כי הוא חובק בן. כך נמשך הדבר זמן רב. כשהשעה היתה חמש עשרה דקות לפני חצות. הרבנית אמרה לבעלה: "קאלובר רב, תמיד אתה מדקדק לאכול אפיקומן לפני חצות. עכשיו לא תאכל? תבטיח לך!". אך רבינו התעקש, שאינו יכול להבטיח. הרבנית אמרה: "אני רוצה לאכול אפיקומן לפני חצות. אם לא תאכל, גם אני לא אוכל". רבינו אמר לה: "הלא את בת הרב מטאהש. תבטיחי לו כדי שנוכל לאכול אפיקומן". אמרה לו: "אני אבטיח, אם אתה תסכים". אמר לה: "בסדר". חזרה ושאלה: "מה כוונתך 'בסדר' שאמרת?". רבינו אמר: "**בשנים-עשר החודשים לאחר מכן הוא יעשה ברית מילה!**". השנה הבאה היתה שנה מעוברת. נולד לו בן זכר ב-ז' אדר שני, ובפורים הכניסו אותו בבריתו של אברהם אבינו, ונתהומו כל העיר ממעשה זו. (שיח זקנים)

באותה היום שנולד הבן, חל היומא דהילולא של הרה"ק ר' יצחק אייזיק טויב מקאליב זיע"א. כמה אנשים נדחפו לחדרו של רבינו (גם הם ביקשו ישועות) עד שנשברה הדלת. (למרות ששברו את הדלת, לא כעס. מעולם לא כעס רק אדרבה שחק). הם ביקשו ממנו ברכות והבטחות. רבינו צחק ואמר בענווה: "איני רבי ואיני יכול להבטיח. חסידי אונגאר חושבים, שאם פעם אחת הפצתי אצל השי"ת ושמע את תפילתי, שכסדר אני יוכל להבטיח. הרי הרבה רבנים באו ליארציט של רבי אייזיק'ל, לכו אצלם ותפעלו ישועה". (הגדת 'פרס הצדיקים')

הגאון הרב יצחק יוסף זלבר זצ"ל- נולד בבקאזאן ב-ג' אב ה'תרע"ז (1917). בהיותו כבן שש כבר ידע להתפלל את כל התפילות בעל-פה. אביו לא שלח אותו לבית הספר, כדי להימנע מחילול שבת, אלא לימדו בעצמו. מגיל ארבע עשרה החל לעבוד בבית מלאכה לתיקונים. בשנת ה'תשי"א (1951) נשפט לשנתיים מאסר במחנה עבודה שם קיבל את התפקיד של שואב המים (תפקיד שאמורים למלא חמישה אנשים), כדי שלא יצטרך לחלל שבת ודאג בששת ימי החול להכין גם עבור שבת ומחמש בכל בוקר עד שבע וחצי בערב נשא ללא הרף דליי מים מהנהר למחנה. כדי שתהיה לו שהות ללמוד תורה - במקום ללכת הוא התחיל לרוץ, ובזמן שחשך למד תורה.



בשנת ה'תש"כ (1960), בעקבות הביקורת, שנכתבה נגד אורח חייו הדתי בעיתונות הסובייטית, ובגלל החשש שיקחו את ילדיו, עבר להתגורר בעיר טשקנט. הרב הקפיד שלא לשלוח את ילדיו בשבת ללימודים וישב שנתיים בכלא הרוסי בעוון 'חתיירה כנגד יסודות השלטון' ובתנאים בלתי אנושיים ובמסירות נפש הצליח לשמור שבת. היה מסורב עליה במשך 12 שנים. עד עלייתו ארצה סיים מספר פעמים את כל הש"ס.

בשנת ה'תשל"ב (1972) עלה לארץ וגר בשכונת סנהדריה מורחבת בירושלים. העביר שיעורי תורה בישיבות 'שבות עמי' ו'דבר ירושלים'. פעל למען סידור גיטין עבור נשים מסורבות גט. יסד את ישיבת "שבי גולה" ובשנת ה'תש"ס (2000) הקים את ארגון 'תולדות ישורון' לעולים מרוסיה שבו פעילים יותר מ-350 רבנים. בשנת ה'תשמ"ט (1989), כשהשלטון הקומוניסטי החל להתרופף, נשלח מציריך למוסקבה, יחד עם הרב אלכסנדר אייזנשטט והם הקימו את ישיבת "תורת חיים". מן הגרי"ש אלישיב זצוק"ל כינה את רבינו 'אחד מל"ו צדיקים של הדור'. כל חייו היו ניסיונות. נפטר ב-ח' באב ה'תשס"ד (2004). חי כ-87 שנים. ציונו בהר-המנוחות בירושלים.



סבא (מצד האב): ר' נפתלי. **סבא (מצד האם):** ר' משה מישל שמואל שפירא (רב העיר רוגובה שבליטא, מחבר הספר 'תבואות שמש'). **אביו:** ר' בן-ציון חיים (רב העיר קאזאן). **אימו:** מרת לאה גיטל. **אשתו:** מרת גיטה-לאה זיידמן. **מתלמידיו:** ר' מיכאל חן (ראש ישיבת 'שבי גולה'), ר' יעקב אוסטרוסקי (ראש ישיבת 'שבי גולה'), ר' ישראל אלטשולר (ראש 'מכון היכל ישראל'). **ילדיו:** ר' בן-ציון חיים (יו"ר ארגון 'תולדות ישורון'), מרץ מלכה ועוד שתי בנות. **חתניו:** ר' חיים זאב זבדי, ר' אברהם קופרמן ור' יוסף שוינגר. **מספריו:** יולהבה לא תבער בך- על קיום הנבואות ישיחות על התורה ילהישאר יהודי- תולדות חייו יאחד מל"ו- נכתב ע"י תלמידו ר' אברהם כהן.

הרב יהודה לייב אברך מתלמידיו הקרובים של רבי יצחק ומראשי ארגון 'תולדות ישורון' מספר: "ברשות הרב היה סכום כסף גדול מאוד בדולרים, שלא היה שלו, והוא היה צריך להעביר את הסכום הזה למישהו לצדקה. יום אחד, כשהגיעו הביתה, ראה, שפרצו את הדלת, הפכו את כל תכולת דירתו, והכסף איננו! הוא נבהל מאוד וחשש שאשתו תבוא ותצטער. היא הרי נאלצה לעבוד קשה והיו להם בעיות כלכליות קשות, ועתה מה יהיה אם יצטרכו להחזיר את הסכום מכספם... רק על זה הוא חשב וחרד, שאשתו לא תצטער.

מיד רץ לחתנו, הרב חיים זבדי, בעלה של בתו הבכורה, שאביו היה מומחה גדול למנעולים. הם תיקנו במהירות את המנעול והדלת, ניקו, סידרו את כל הדברים, ועד שאשתו חזרה הביתה, היא אפילו לא הבחינה, שהדלת נפרצה. עד יום מותה היא לא ידעה, שהכסף נגנב, ושהרב זלבר החזיר בחשאי את כל הכסף עד האגורה האחרונה. היא רק התפלאה לפעמים — מדוע כמה דברים נמצאים שלא במקומם..."

הגב' סופיה קרוליאק, שהכירה היטב את רבי יצחק עוד מתקופת מגוריו בטשקנט מספרת: רבי יצחק היה צריך למצוא מישהו באופן דחוף, כנראה בשביל גט, אבל לא ידע את כתובתו. הוא הזמין מונית, יצא מהבית, התיישב ברכב ואמר לנהג: "בוא ניסע!". שאל הנהג: "לאן נוסעים?" - "לא יודע. אני צריך למצוא מישהו. סע...". הם יצאו משכונת סנהדריה והגיעו לצומת. "לאן הלאה?" ורבי יצחק משיב: "אם לא יודעים לאן לפנות, כתוב לפנות ימינה". הם פנו ימינה, עברו את כל שכונת רמות, ויצאו מירושלים לכיוון השפלה...

נהג המונית, שלא יכול היה להחזיק מעמד יותר, פנה ליישוב הראשון בדרך גבעת זאב ואמר: "אתה הרי לא יודע את הכתובת! למה שתבזבז סתם כך את כספך? רד כאן. הנה, יש פה תחנת אוטובוס, ותחזור הביתה. חבל לי על הכסף שלך!". יצא רבי יצחק מהמונית ושאל את האדם הראשון שהזדמן לו ברחוב: "תגיד, אתה מכיר במקרה את פלוני?" והוא ענה: "הנה, כאן, הוא מתגורר בבית הזה". זה נשמע כמו סיפור, שמספרים על הבעל שם-טוב הקדוש. אבל כך זה היה באמת! נהג המונית, שהסיע את הרב סיפר את הסיפור הזה לבעלי.

הרב צבי פטלס מצטט סיפור, שראה בעלון שפרסמה הגב' כרמלה רייז. הסיפור הוא בערך: פעם בחורף יצא רבי יצחק לשכונת גאולה. ירד גשם חזק, הכול היה בוץ ומלוכלך. נדמה לי, שהוא עלה במעלה רחוב יחזקאל לכיוון גאולה. ומולו הלך במורד הרחוב בחור צעיר וחסון. הלה הלך במהירות — ואז, או שלא הבחין ברב יצחק שהגיע מולו, או שרצה שהרב יפנה לו את הדרך בקיצור, הוא דחף אותו חזק בכתפו ומבלי להסתובב המשיך לרוץ הלאה, בירידה. כנראה מיהר, כדי לא להירטב יותר מדי בגשם. מעוצמת המכה נפל הרב לשולית... הוא קם מהשולית — כולו מלוכלך ורטוב — הרים את ראשו כלפי שמיים וצעק: "נפלתי מעצמי! זו לא אשמתו! אין עליו שום אשמה!".

הגאון המקובל הצדיק הרב ברוך מרדכי פרנקל זצ"ל - נולד בשנת ה'תק"ס (1800) לערך. מצאצאי הט"ז והב"ח. עוד בצעירותו נודע בשקדנותו וכי לגדולות נועד. בהמשך שימש כדומ"ץ קליינווארדיין וראש חסידי אשוואר. רבינו היה מפורסם בצדקתו וחסידותו, ומקובל גדול ואמרו עליו שהיה מה-ל"ו צדיקים שבדורו.

מלומד בניסים. רבים פנו אליו ונושעו. גאון בנגלה ובנסתר. לאחר שפרצה מחלת החולי-רע הגדולה רח"ל ונפטרו בשבוע אחד חמישים ושמונה נפשות רח"ל מסר את עצמו כפרה למען הכלל. נפטר ב-ח' מנחם אב ה'תרט"ו (1855). חי כ-55 שנים. ציונו בקליינווארדיין. מיד לאחר פטירתו המגיפה נעצרה.

סבא (מצד אביו): ר' ישראל איסר בכטר. **אביו:** הגאון ר' אליהו בכטר. **אימו:** מרת מעניא (בת ר' אהרון יעקב). **אשתו:** מרת מרים לאה (בת ר' ישעיה דוד מטשאסאר). **בניו:** ר' צבי הירש רייך, ר' יהודה תאומים. **בנותיו:** מרת ברכה (נישאה לרה"ק ר' פנחס אלימלך רייך זיע"א נכד הרה"ק הרבי ר' אלימלך מליזענסק ובזיווג שני לר' מאיר שפיצר מטאהש), מרת מעניע (נישאה לרה"ק ר' מאיר שפיצר מטאהש), מרת רכיל (נישאה לר' שלמה גולדנברג), מרת שרה (נישאה לר' צבי שוורץ).

פעם אחת הגיע איש לרבינו בשמיני עצרת. באותו הזמן רבינו נפרד מן הסוכה. האיש סיפר כי הוא חולה קשה ל"ע והיה אצל רופאים רבים והם התייאשו מלמצוא עבורו רפואה. באותו הזמן היו מספר אנשים במקום וכולם רקדו בשמחה.

במהלך הריקודים רבינו לקח תפוח שהיה מונח על שולחנו ונתן לאיש החולה ואמר לו: **"קח, תברך, תאכל ובעזרת ה' תתרפא"**. ברגע שאותו חולה אכל מן התפוח, התרפא לחלוטין באופן פלא!

בשנת ה'תרט"ו פשטה בקליינווארדיין החולי רע הגדולה רח"ל, ובשבוע אחד נפטרו חמישים ושמונה נפשות רח"ל. הלך רבינו לאב"ד קליינווארדיין (הגה"ק ר' אברהם יצחק וויינברגר מח"ס 'פני יצחק' זיע"א), ואמר לו:

"רבי, העניין רע מאוד וצריכים לעשות דבר, ולדבר עם הבית-דין של מעלה, ועתה אם יסכים רבינו לדבר עם בית-דין של מעלה-מה טוב, ואם רבינו מסרב, אני מוכן ללכת ולדבר עם בית-דין של מעלה כי די לנו בכל כך הרבה נפטרים!"

הגאון ר' אברהם יצחק סירב, ועל כן אמר לו רבינו שלוקח זאת על עצמו. מיד רבינו הלך לביתו ולקח בידו את ספר הזוהר הקדוש, ועסק בו. תוך כדי כך חלה רבינו את חוליו האחרון ממנו לא קם והוא התבקש לגנזי מרומים ביום ח' מנחם אב, ערב תשעה באב ה'תרט"ו (1855). מיד לאחר מכן המגפה נעצרה ולא נפטר אף אחד מהיהודים ויהי לפלא.

לפני הסתלקותו ביקשה זוגתו הרבנית הצדקת מרת מרים לאה ע"ה, סיפרה כי בדעתה לחזור לבית אביה בעיר אשוואר. על כן היא חוששת שלא תזכה להיקבר לידו כי מחמת המרחק בין קליינווארדיין לאשוואר וכשהיא תיפטר מן העולם לא יקחו אותה מרחק כל כך ארוך ועל כן יקברו אותה באשוואר אולם היא רוצה להיקבר לידו.

רבינו השיב לה: **"אני אתן לך סימן-כשיארע שלא יהיו לך נרות להדליק לכבוד שבת קודש, אז תדעי שביום שלישי בשבוע הבא תסתלקי מן העולם, ועל ידי זה תוכלי להקדים לבוא לקליינווארדיין ולהקבר על ידי"**. לאחר פטירת רבינו אכן אשתו חזרה לבית אביה בעיר אשוואר.

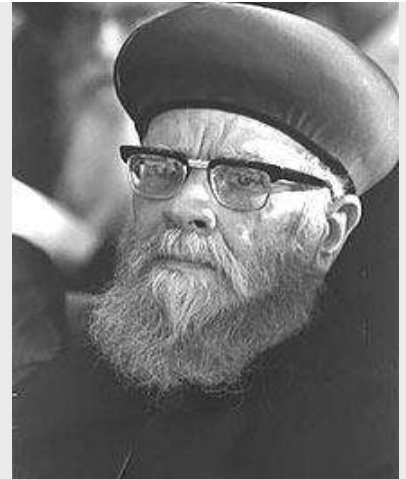
חלפו עשרים שנים. הרבנית מרים לאה הגיעה לשבת קודש לק"ק טאהש כדי לבקר את יוצאי חלציה, ומחמת סיבה מסוימת לא היו לה נרות להדליק בשבת קודש. לאחר השבת מיהרה לנסוע תיכף משם. כשביקשו ממנה להישאר עימם עוד מספר ימים השיבה כי אינה יכולה להתעכב אצלם והוסיפה ואמרה: **"מאחר והשבוע אני אפטר מן העולם, אני רוצה להגיע לקליינווארדיין במהירות כדי שיקברו אותי ליד בעלי"**.

כששמעו את דבריה, תמהו מאוד על דבריה שכן היא היתה בריאה בגופה ובנפשה. כשראתה את פניהם השיבה להם: **"אל תתמהו כי כך בעלי אמר לי, כי סימן יהיה ביד, כשלא יהיו לי נרות לשבת קודש, אסתלק ביום ג' שלאחריו"**. כשם שאמרה כך היה, היא נפטרה בקליינווארדיין ביום שלישי, ונקברה ליד קברו של בעלה רבינו זיע"א.

כשהגיעה בת רבינו מרת ברכה לפרקה, בא אביה (רבינו) הרה"ק ר' ברוך מרדכי בחלום לרה"ק מטאהש זיע"א ואמר לו, שנמצא חתן בעבור בתו והוא נמצא כעת בישיבת קליינווארדיין. מדובר בבחור אחד שהגיע ממדינת דיבנברגין ורבינו אף ציין את שמו בחלום-ר' מאיר. באשמורת הבוקר הרה"ק מטאהש זיע"א דאג להעביר את דבר החלום לבתו של רבינו, הוא הוסיף ואמר כי מדובר בחלום אמת, **"ועל כן ניסע ונלך יחד לעיר קליינווארדיין, ובעזרת ה' יתברך תבואי כבר היום בקשר השידוכין"**.

כאשר הגיעו לעיר קליינווארדיין, הרה"ק מטאהש נכנס לבית מדרשו של הגה"ק בעל 'פני יצחק' זיע"א. שם הרה"ק זיע"א חקר ושאל: **"האם הגיע לשיבה בחור בשם מאיר ממדינת דיבנברגין?"**. הבחורים ששם השיבו כי אכן הגיע בחור משם וצינו כי שמו המלא הוא ר' מאיר שפיצר. הרה"ק מטאהש חקר ודרש לדעת מה טיבו של בחור זה, **ונודע לו שהבחור מאיר נמנה על הבחורים ממציניי הישיבה, והוא מופלג בתורה ובראית שמיים טהורה, עד שרבו מינה אותו לראש הישיבה**. באותו מעמד באו בקשר השידוכין בתו של רבינו עם ר' מאיר שפיצר.





רבי יצחק נסים זצ"ל: נולד בשנת ה'תרט"ו (1896) בבגדד. כבר בצעירותו התבלט בחוכמתו בכל רחבי עירק והוא פעל רבות למען יהודי בבל. הרב התגלה כבעל תפיסה חדה ומהירה והצטיין בבקיאותו העצומה. בשנת ה'תרפ"ו (1926) כאשר היה בן 30 עלה לארץ ישראל, ולימים התמנה לתפקידו 'הראשון לציון' הרב הראשי הספרדי. בתחילה חכמי בבל ביקשו להחזירו וכתבו לו מכתבים רבים ובהם ביקשו לגלות חסרונו, אך הרב סירב לחזור. בכל יום מספר שעות עסק במסחר, ואת שאר זמנו הקדיש לתורה. בביתו התכנסו תלמידי חכמים וגדולי הדור היו באים לדבר עימו בדברי תורה. שמו התפרסם בכל תפוצות ישראל. הרב היה מקבל כל אדם בסבר פנים יפות, אך כשנגע הדבר לכבוד התורה וביסוס הדת- היה נלחם בכל כוחו ולא היה חת מפני איש. ה'חפץ חיים' הכתירו בתארים נעלים. הקים בית-מדרש להכשרת רבנים, אשר רבים מבוגריו משמשים כיום כרבנים ודיינים בארץ ובעולם. נפטר ב-ט' באב ה'תשמ"ה (1981). חי כ-85 שנים. ציונו בהר-הזיתים בירושלים.

אביו: הגאון ר' רחמים שלמה. **אחיו:** המקובל ר' אברהם חיים רחמים (מקובל מגדולי חכמי בבל). ר' יחזקאל עזרא רחמים (מח"ס עצי היער). שלמה ציון הי"ד (חוסל ע"י המשטרה העירקית בשל טעות בזיהוי). **מרבתינו:** הגאונים ר' שלמה אליעזר אלפנדרי זצ"ל ('סבא קדישא'). ר' צדקה חוצין (האחרון). **מתלמידינו:** הגאונים ר' מרדכי אליהו שליט"א (ראשון לציון). ר' עזרא בצרי (דיין לשעבר בביה"ד הגדול בירושלים ואחיו של המקובל ר' דוד בצרי). ר' יעקב משה הלל (ראש ישיבת "אהבת שלום" ומגדולי המקובלים). **בנינו:** ר' משה נסים (ח"כ ושר). פרופ' מאיר בניהו (חתן פרס אמ"ת בחקר המקרא ותולדות עם ישראל). **מספריו:** ייין טוב- שו"ת.



מובא בספר 'אורח צדיקים' של ידידנו ר' דניאל משה אלול סיפור מופלא על הרב: כאשר האפיפיור הנוצרי פאולוס השישי תכנן לבקר בארץ ישראל, הודיע הלה שאין בכוונתו להיות אורח רשמי של המדינה. כמו כן, הוא לא התכוון להגיע דרך שדה התעופה, אלא הוא ינחת ברבת עמון ומשם יעבור לשומרון שהיה אז תחת שלטו הירדנים ובמיוחד עבורו יפתחו את הגבול דאז בין מדינת ירדן למדינת ישראל ליד מגידו, משם יטייל בגליל ובסוף יגיע לירושלים, ומשם יעבור לעיר העתיקה בדרך שתיסלל במיוחד עבורו ליד הר ציון ומשם יחזור לממלכת ירדן. התוכנית לא מצאה חן בעיני ממשלת ישראל, אך מדינת ישראל הסכימה גם לכך.

והנה בתוכנית הביקור הרשמית אמורה הייתה להיות גם פגישה בין ראש הדת הנוצרית-קתולית לבין ראשי הדת היהודית, הרבנים הראשיים לישראל. הרבנים הראשיים הזמינו את האפיפיור לבקר ב'היכל שלמה', שם שכנו שנים רבות משרדי הרבנות הראשית לישראל. אולם גם פה ציפתה להם הפתעה: האפיפיור הודיע שביקורו נחשב "ביקור פרטי" והוא אינו מתכוון לבקר את הרבנים הראשיים, אך מוכן לפגוש אותם כשיגיע לירושלים.

יש לציון, שהאפיפיור המדובר, שכונה פאולוס השישי, היה מזכירו הראשי של האפיפיור הקודם פיוס השנים-עשר בתקופת השואה, והייתה לו אחריות רבה וישירה לשתיקה של האפיפיור במשך כל תרופת השואה מול הטבח ביהודי אירופה. מנהיגי מדינת ישראל החליטו להבליג על כל זה. הרצון להתקבל במשפחת העמים היה כל כך חזק אצלם, החשש ממה יאמרו הגויים היה טבוע בנפשם, עד שלא עלתה על דעתם האפשרות לסרב ולומר לאפיפיור "עד כאן".

ואכן, אחרי דיונים ממושכים הוחלט לקבל את כל דרישותיו, והוסכם שניציגי המדינה יקבלו את פניו בכניסתו לירושלים, ביניהם הנשיא זלמן שז"ר, ראש הממשלה לוי אשכול, שרים, וכמובן הרבנים הראשיים. הרב הראשי האשכנזי, הגאון ר' יהודה אונטרמן זצ"ל, הסכים לכך בלב כבד.

בשמוע זאת, קם ר' יצחק נסים והודיע: "אני לא מוכן להשתתף בביזיון הזה!". אם ראשי המדינה החליטו למחול על כבודם ועל כבוד המדינה- זוהי זכותם ובה אינו מתערב. אולם על כבוד התורה והיהדות- אינו יכול למחול ואם עליו לצאת לקבל את פני האפיפיור- אזי על האפיפיור כראש הדת הקתולית להשיב ביקור לראש הדת היהודים ולפחות לעשות מחווה כלשהי של נימוס כלפי הדת היהודית. הרב חשש שאם לא יתקיים תנאי כזה, ייווצר הרושם שמעמד הדת היהודית וראשה נחותים. והוא היה מוכן לקבל את האורח רק ב'היכל שלמה'.

כל הארץ געשה. אפוא נשמע כדבר הזה, שהרב הראשי יעז להמרות את פי ראש-הממשלה ולעשות דין לעצמו? פוליטיקאים רבים מהמפלגות השונות מחו נמרצות. הדברים הגיעו לכדי כך שראש הממשלה איים על הרב, שאם הוא לא ישתתף בקבלת הפנים לאפיפיור- הוא יפוטל לאלתר!. אך הרב השיב לו: "לא רק שאני לא הולך לקבל את פניו, אלא גם אתה לא תהיה נוכח במעמד זה!". רבים ניסו לשכנע את הרב לחזור בו, אך לא איש כרב ניסים ייסוג לאחור. דברי הרב נתקיימו במלואם ומהאירוע המבזה, נעדרו רק שני אנשים: הרב בעצמו שהודיע על כך קבל עם ועדה, וראש הממשלה אשר שבר את רגלו באותו זמן ועל כן נבצר ממנו להשתתף!

ומה היה בסוף? אחרי שהביקור הסתיים ונרגעו הרוחות, אחרי שאזרחי מדינת ישראל החלו לחוש שההשפלה הציבורית שהם ספגו עברה את כל גבולות הטעם הטוב, רבו הקולות בין העיתונאים והפוליטיקאים, שהאדם היחיד ששמר על הכבוד הלאומי והכבוד היהודי במשך הביקור היה הרב נסים, שמראש קבע את עמדתו בנושא ביקור האפיפיור. רבים הגיעו למסקנה שלא היה ראוי שהאפיפיור, שקופת שרצים תלויה לו באחוריו, יקבל את כל הכבוד הגדול הזה מהמדינה, מוסדותיה ואזרחיה, בזמן שהוא יורק על מכבדיו. קיים הרב יצחק באפיפיור את דברי הנביא בשם ה': "פי מכבדי אכבד, ונבזי יקלו".

הצדיק הרב יעקב יצחק הורביץ הידוע בכינויו החוזה מלובלין זצ"ל: נולד בשנת ה'תק"ה (1745) בעיר שברשין. מגדולי רבני החסידות. כונה 'החוזה מלובלין' בשל העובדה שהיה בעל רוח-הקודש ועינו הצפיות למרחקים. בצעירותו כיסה את עיניו שבע שנים רצופות לאחר זמני הלימוד והתפילה, כדי שלא לראות דבר אסור. ראייתו הרוחנית הגיעה מקצה העולם עד קצהו, אך הוא ביקש מה', שיצמצם את כוח הראיה, שהוענק לו מכיוון שראיית כל מעשי האדם גורעת מאהבתו אליו. הדריך את חסידיו לענוה, חשיבות המידות בין אדם לחברו והכרת קטנות האדם למול הבורא. הותקף מספר פעמים ע"י מתנגדים, אך לא השיב מלחמה שעה, מפני שחש שבנוסף לפירוד הלבבות ושנאת החינם שתיצור תגובתו, יתחילו החסידים לזלזל בתורה ובדקדוקי המצוות. המתנגדים אף אמרו שיערכו סעודה ביום פטירתו. על כך הגיב הצדיק: "ביום פטירתי לא יוכלו אפילו לשתות טיפת מים". ואכן נפטר ביום ט' באב ה'תקע"ה (1815). חי כ-70 שנים. ציונו בפולין.



אביו: ר' אברהם אליעזר. **בניו:** ר' יוסף מטורטשין, ר' ישראל **מרבותיו:** הצדיקים ר' אלימלך מליז'נסק, ר' דובער (המגיד ממעזריטש), ר' לוי יצחק מברדצ'ב. **מתלמידיו:** ר' אלכסנדר סנדר ספרין, ר' שמחה בונם, ר' דוד מלעלוב, ר' יחזקאל מקוז'מיר, ר' יצחק מווארק, ר' מאיר הלוי מאפטא, ר' נפתלי מרופשיץ, ר' צבי אלימלך מדינוב ורבים אחרים. **מספריו:** דברי אמת • זאת זכרון • זכרון זאת.



רבי יוסף היה מחסידי המגיד מקוזניץ. למרבה צער לא זכה לפרי-בטן. מדי חודש נסע לרבו והפציר בו לברכו בזרע של קיימא, אולם המגיד התעלם מהפצרותיו או דחה אותן במילים סתומות. אשתו של ר' יוסף לא הרפתה. היא לחצה על בעלה לתבוע מרבו ברכה ולא להרפות עד שיזכה בה. ואומנם, פעם אחת התייצב ר' יוסף לפני רבו ואמר: "מורי ורבי הקדוש, איני זז מכאן עד שאזכה בברכה!". פני המגיד מקוזניץ בערו כלפידים. לאחר דקות ארוכות אמר: "אם תסכימו לאבד את כל ממונכם, אברך אתכם בזרע של קיימא". החסיד קפא במקומו. הוא הרגיש, שאין לו רשות להחליט לבד. הוא שב לביתו, להיוועץ ברעייתו. האישה הסכימה מיד לתנאי. חזר החסיד לקוזניץ והודיע כי שניהם מוכנים לחיי עוני ומחסור בתמורה לצאצאים. "אם-כן, סע ל'חוזה' מלובלין, וכל אשר יאמר לך, עשה", אמר המגיד מקוזניץ. עשה ר' יוסף כמצוות רבו ונסע ללובלין. סיפר 'החוזה' מדוע בא אליו

ובשליחות מ'. "שב איתי, עד אשר יאיר ה' את עיניי", הורה 'החוזה'. יום אחד קרא לו 'החוזה' ואמר: "**בימי נעוריי היית משודך לנערה מבנות עירך, אך כשגדלת ביטלת את השידוך ופגעת בכבודה. מעולם לא טרחת לפייסה, משום כך נמנע ממך פרי-בטן. עד שלא תפייס אותה, לא יהיו לך ילדים.** סע ליריד הגדול אשר בבאלטה, שם תמצא את המשודכת שלך לשעבר ובקש ממנה מחילה". ר' יוסף היה נרעש. אמנם כן, בנעוריו שידכוהו הוריו לנערה בת-טובים, אסתר-שפרה שמה, אך שהתבגר והגיע לפרק האיש מקדש, נשא עיניו להצעה אחרת. מעולם לא טרח – לא קודם החתונה ולא אחריה – לפייס את הנערה על הפגיעה, שגרם לה. נסע ר' יוסף לבלטה. כבר בדרכו לשם חקר, כל מי שפגש, אם הוא מכיר אישה ושמה שפרה- אסתר מעיר פלונית. גם ביריד עצמו ניסה לברר ולשאול, אך כל בירוריו העלו חרס.

שלושה ימים לפני תום היריד, בשעה שהסוחרים כבר החלו בהכנות לחזור לבתיהם, צעד ר' יוסף ברחובה של עיר, מבולבל ואובד-עצות. לפתע החל גשם עז ניתך ארצה. נכנס ר' יוסף לתוך אחת החנויות, למצוא מחסה. בין האנשים שנדחקו, הייתה אישה צעירה. זז ר' יוסף הצידה, מטעמי צניעות. נעלבה האישה וקראה בקול רם באוזני כל הנוכחים: "ראו איש זה - בצעירותי נטשני, וגם עכשיו אינו רוצה לעמוד בקרבתני". כששמע ר' יוסף את דבריה, הביט בה ומיד זיהה את המשודכת לו בעבר. מיד פנה אליה בדברי תחנונים וביקש ממנה לסלוח לו, בספרו לה, כי הרחיק ובא עד באלטה רק כדי למצוא ולבקש את מחילתה. בתוך כך פרץ בבכי, שהעיד על כנות דבריו. "מוכנה אנוכי לסלוח לך", אמרה האישה, "בתנאי אחד". ר' יוסף הנהן בראשו. "אקבל עליי כל תנאי שתשיתי עליי, אם רק אוכל לעמוד בו", אמר. "ובכן", אמרה האישה, "**סע לסובלק, שם מתגורר אחי המסכן. עני וחסר-כול הוא. תן לו מאתיים זהובים לנדוניית בתו. אם כך תעשה, אסלח לך על הפגיעה, שפגעת בי בעודי משודכת לך.**"

חישב ר' יוסף ומצא, כי אם ימכור את כל רכושו ויצרף לכך את המזומנים שברשותו, יהיו בידיו כמאתיים זהובים. הסכים לתנאי וחזר לביתו. לאחר שהיו בידיו מאתיים זהובים, נסע לסובלק. חיפש את אחי האישה עד שמצאו יושב בביתו, מדוכא ועלוב. "קרב ובא יום נישואי בתי ואין בידי פרוטה", סיפר לו האח. "הנה לך מאתיים זהובים, טבין ותקילין, להכין את כל צורכי החתונה, כאחד הנגידים!", אמר לו ר' יוסף והושיט לו צרור כסף שמן. פתח האיש את הצרור, והביט בזהובים ובר' יוסף כלא מאמין. "מי אתה ומה פשר המתנה, שהבאת לי?!", השתאה.

"אל חשש!", הרגיעו ר' יוסף, "**הכסף כשר, ואני מוסר לך אותו במצוות אחותך, שפרה-אסתר. בצעירותי היינו משודכים זה לזה, עד שעזבתה ונשאתי אישה אחרת. לפני ימים אחדים פגשתיה כדי לפייסה, והיא ציוותה עליי לתת לך מאתיים זהובים, תנאי לסליחתה לי.**" עתה לבשו פני האח ארשת של תדהמה מוחלטת. הוא הביט בר' יוסף כפי שמביטים באדם לא-שפוי. "האם באת לשטות בי?! הלא כבר חמש-עשרה שנים שאחותי אינה בין החיים. פה בסובלק נפטרה בדמי-ימיה, ואני בעצמי קברתי!". רעד אחז בגופו של ר' יוסף. לאחר שנרגע קמעה, סיפר לבן-שיחו את השתלשלות הדברים – תחילה עם המגיד מקוזניץ ולאחר מכן עם 'החוזה' מלובלין. לבסוף תיאר את דמות האישה שפגש בבאלטה. לאח לא נותר אלא לאשר, כי הייתה אכן זו שפרה-אסתר אחותו, היא ולא אחרת! **כעבור פחות משנה נפקדו ר' יוסף ורעייתו בפרי-בטן. בשנים הבאות זכו לבנים נוספים ולבני-בנים וכולם הלכו בדרך התורה.**

מדי שנה, נהג רבינו לשבות שבת קודש אחת במחיצתם של תלמידי המתגוררים בעיירה מרוחקת ולהחיות את רוחם בדברי תורה ותפילה. לצורך כך שכר רבינו את עגלונו הוותיק וקרא לשלושה מתלמידיו להתלוות אליו לדרך הארוכה. בני החבורה הקדושה לא הסתכנו ויצאו מלובלין בעוד מועד ביום שלישי בצהריים. ביום חמישי לעת ערב, איבד העגלון כל חוש התמצאות. "רבי", אמר, "טעינו בדרך. האזור הזה לא מוכר לי כלל וכלל". בלית ברירה, עברו 'החוזה' ותלמידיו את הלילה סמוך לעגלה תחת כיפת השמים. ביום שישי עם שחר השכימו קום 'החוזה' ותלמידיו, ולאחר שהתפללו שחרית, המשיכו בדרך. 'החוזה' גמר בליבו לא להסתכן בחילול קדושת השבת, ולכן העדיף לשבות בכפר הראשון בו ימצא מניין יהודים.

בחסדי השם, שעה מועטת לאחר מנחה גדולה, הגיעו החוזה ומלווייו לעיירה ובה יהודים. העיירה אליה הגיעו לא היה מוכרת 'לחוזה' ולתלמידיו כלל. העגלה נעצרה ליד ביהמ"ד. לפני שירדו, ציווה רבינו לתלמידיו שבשום פנים ואופן לא יגלו מי הוא וינהגו בו כאחד התלמידים. בנוסף ציווה לכל אחד מהם להתארח אצל בעל בית שיזמין אותם. ההכנות לשבת היו בעיצומן עת עצרה העגלה בפתח בית המדרש, בני החבורה ירדו מתוכה ופנו להתכונן לקבל את פני שבת המלכה. את פעמיו כיוון 'החוזה' אל המקווה- לטבילה של מצווה לכבוד שבת, ולאחר מכן חזר אל בית המדרש, אמר "שיר השירים" בהתעוררות ולמד בדבקות עד שהתחילו להתפלל מנחה וקבלת שבת.

בעת אמירת קבלת שבת, האריך מאוד בתפילתו. בזמן הזה הספיקו המתפללים לסיים את התפילה, ולשוב הביתה לסעודת השבת. כאשר כל אחד משלושת תלמידיו מסודר כאורח אצל אחד מתושבי המקום. סוף-סוף, סיים ה"חוזה" את תפילתו. מלבדו, נותר זקן אחד אשר למד בעיון בפינת בית המדרש. "שבת שלום, רבי יהודי", פנה אליו 'החוזה', "אולי אוכל להתארח אצל כבודו לסעודה?". "אומר לך את האמת", ענה הזקן, "הנני עני מרוד, ומלבד שתי לחמניות קלועות ורביעית יין, אין לי כל". "מספיק לי כזית פת ולשמע קידוש מפיר", ענה 'החוזה'.

"אם כך, ברוך בואך!" אמר הזקן. למרות דלותו הגשמית של הזקן, היה הוא עטור בעשירות רוחנית. בדרכם טיילו השניים בכל פרד"ס התורה, והזקן לא זכר מתי נהנה כל כך. הייתה נשמתם בעונג שבת רוחני ולא חסר להם דבר. תוך כדי דברים פנה הזקן לחוזה ושאלו: "אמור לי, מהיכן באתם?" - "מן העיר לובלין", ענה 'החוזה'. "הידעתם אודות הרב הצדיק רבי יעקב יצחק מהעיר לובלין, המכונה 'החוזה'?" שאל הזקן. "כן, שמעתי עליו", ענה 'החוזה' ברפיון, כאילו אין מעריך הוא באותו צדיק. "מאיפה הנכם מכירים אותו?" שאלו 'החוזה'.

פתח הזקן וסיפר: "מקום מולדתי בעיר לוקוב שבפולין. שם, היה גר צדיק אחד שהיה סבו של החוזה מלובלין, אבי אמו. לאחר החתונה שלי נשארתי בעיר לוקוב מספר שנים והייתי מלמד בחדר. יום אחד, הגיעה בתו של הסבא לעיירה כדי לבקרו ויחד עמה בנה יעקב יצחק, שהיה בן שש שנים בלבד. הנכד הצעיר נשאר כמה שבועות אצל סבו. באחד הימים ראיתי את הילד בבית הכנסת. הוא התפלל כמו אחד מגדולי הצדיקים - לאט, במתינות, במתיקות ובדבקות. לאחר התפילה, עקבתי אחריו וראיתי, כי הוא יצא לכיוון היער. שם התבודד במשך שעותיים תמימות בהשתפכות הנפש, ודיבר עם הבורא כדבר איש אל רעהו, שפך שיחו כמים נוכח פני ה'. נדהמתי מקדושתו. עוד זמן נותרתי על עומדי תמה. ילד קטן ותפילה גדולה... ידעתי שהוא מיועד לגדולות!"

"עם השנים, הגעתי הנה ושמו של 'החוזה מלובלין' הגיע למרחקים, וגם אלי. ליבי בער בקרבי לבקרו, אך הפרוטה בכיס אינה בנמצא. ואפילו אם מישוה היה מעניק לי מתנה הגונה, לא יכולתי לנסוע ללובלין בגלל בריאותי הרעועה וחסרון הכוח. אך להתפלל אני יכול, ומחמת הגעגועים והכיסופים לראות את פני הצדיק, הריני מתבודד כשעה שלמה מידי יום במשך כשלוש עשרה שנה, ומבקש אני מהש"ת שיזכני, ברוב רחמיו, לקבל את פניו הקדושות של 'החוזה מלובלין', בטרם אפרד מן העולם הזה. ואע"פ שבדרך הטבע אין סיכוי כלל שהצדיק יגיע לעיירה נידחת זו, אך מאמין אני בכוחה של תפילה, שיכולה לשנות את הטבע ולגרום לצדיק להגיע לעירי!"

עתה הבין 'החוזה' כיצד עגלונו ותיק ומנוסה איבד את דרכו ומדוע הגיע דווקא לעיירה זו. תפילותיו של הזקן הובילוהו לעיירה הזאת! אכן כמו שאמר בתחילה כי יד ה' בדבר והכל מכוון מלמעלה לטובה. לאחר הפוגה קלה פנה החוזה לזקן: "בשורה טובה לי אליך, ידידי", אמר 'החוזה מלובלין', "הקדוש ברוך הוא נענה לבקשתך במלואה ותפילתך התקבלה - כי אני הוא 'החוזה מלובלין'!. את התרגשותו ושמחתו של הזקן לא ניתן לתאר כלל. ראשית הוא הודה להקב"ה ששמע לתפילתו, ולצדיק שהגיע אל ביתו, ויחד ניצלו את השבת הקדושה להתפלל בדברי תורה ותפילה.



רבי יצחק בלזר זצ"ל: נולד בעיירה שניפישוק שליד וילנה שבליטא בשנת ה'תקצ"ז (1840). כבר בילדותו ניכרו בו כישרונות גדולים. רב וראש ישיבה לפרושים. מגדולי תנועת המוסר. גאון אדיר. ענוותן. שתקן. הצטיין במיוחד במידת ההבלגה. ייסד ישיבה בסלבודקה בשיטת המוסר. שימש כמשגיח בישיבת קלם. לאחר נישואיו הראשונים בגיל 15 הגיע לישיבת "נביזר" בקובנה. עד מהרה נודע לתהילה במוחו החריף ובשכלו הישר. חידושיו הגאוניים הצטיינו גם בהבנה יסודית ומעמיקה. כשגדלה משפחתו, רצה ר' יצחק להתפרנס מיגיע כפיו ולמד את אומנות הצבעות. אולם ר' ישראל סלנטר ציווה עליו להיות רב בישראל. ואכן, בשנת ה'תרכ"ה (1865), **והוא עודנו רק בן 25 שנים התמנה להיות רבה של פטרבורג במשך 16 שנים!** שם התגלתה גאונותו, עד שמכל קצוות תבל פנו אליו בשאלות הלכתיות. התפרסם כאחד מגדולי הפוסקים שבדור.

לאחר מכן עבר לקובנה. למד תורה מתוך הדחק. פעמים רבות לא היה בא אוכל לפיו, ומרוב שקידתו בתורה לא השגיח בדבר כלל והמשיך בלימודיו עד שעה מאוחרת בלילה. עסק רבות בתורת המוסר ובתיקון המידות. **למרות שאשתו הייתה עקרה, מעולם לא הציע לה גט וחי עמה יותר מ-35 שנים.** רק כאשר פנתה אליו מיוזמתה והציעה שייתן לה גט, **והוא כבר עבר את גיל ה-50 הסכים לגרשה, ואולם גם אז דאג לקיומה ונתן לה סכום כסף גדול, וכלכל אותה כל ימי חייה בכבוד גדול.**

לאחר שהתגרש, נשא אשה צעירה שהיו לה כבר ארבעה ילדים, והתנה עמה שתרשה לעזוב את הבית במשך חודש אלול והימים הנוראים, כדי שיוכל להתבודד עם קונו ולעסוק בתשובה ובלמוד מוסר. לאחר זמן נפקד בזרע של קיימא, ולמרות זקנותו עזר לאשתו בניהול הבית, והשתדל בכל האמצעים להסב לה נחת רוח. **כאשר התינוק היה בוכה בלילה, לא היה נותן לאשתו לקום ממיטתה, ולמרות זקנותו וחולשתו היה קם לטפל בתינוק.** בערבי שבתות עזר לאשתו בניקוי הבית ובהכנות לשבת. תמונתו לעיל צולמה כאשר ביקשו מצלם שיצלם את האדם הראשון שיעלה במדרגות והתכוונו למישהו אחר ובאותה עת עלה הרב. נפטר בירושלים ב-י"א אב ה'תרס"ז (1907). ציונו בהר הזיתים. חי כ-67 שנים.

אביו: ר' שלמה. **אחיו:** ר' אברהם אבלי. **מרבותיו:** הגאון ר' ישראל סלנטר. **מתלמידיו:** הגאונים ר' אליהו לופיאן, ר' אהרון בקשט. **חברותא:** ר' נפתלי אמסטרדם. **מילידיו:** בריינה (נישאה לרב חזקיהו יוסף מישקובסקי). **מספריו:** **יפרי יצחק- שו"ת יאור ישראל יכוכבי אור.**

פעם, בשל מחלתו, יצא בחודש אלול בלוויית אשתו אל רופא. כשראה הרופא שהפציינט אינו מוציא הגה מפיו, הביע בפני הרבנית את השתתפותו בצערה, שאשה צעירה ויפה כמותה נפל בגורלה להינשא לבעל זקן ואילם (הייתה זו אשתו השנייה, והפרש הגילים ביניהם היה כ-30 שנה). רבי יצחק חיך, ולא התערב בשיחה.

באסיפת רבנים שהתקיימה בפטרבורג בהשתתפות כל גדולי התורה שבדור, בין הבאים היה גם הגאון רבי יוסף דב סולביצ'יק, רבה של בריסק. כדרכם של גדולי תורה, החלו לשוחח בדברי תורה, ר' יוסף דב הקשה קושיה חריפה בשם בנו ר' חיים. במקום התפתח ויכוח סוער בין הרבנים, כולם ניסו את כוחם לתרץ את הקושיה. לבסוף תירץ הגאון בשני תירוצים שהפליאו את כל השומעים. תירוץ אחד שלו ותירוץ נוסף בשם בנו ר' חיים. ר' יצחק בלזר, שנכח באסיפה ישב כל הזמן ולא פצה את פיו ולא ניסה את כוחו לפרק את הקושיה, משל אינו יורד לעומקם של הדברים ואינו מבין כלל במה המדובר.

כשעזבו את האספה וכולם פנו לדרכם אמר ר' יוסף דב למקורביו: "הראיתם את ר' יצחק בלזר שישב כל הזמן ולא פצה את פיו? זהו שאומרים עליו אדם גדול הוא?". כשבא לביתו, ביקש שיביאו לפניו את הספר 'פרי יצחק' כדי לתהות על קנקנו. לתדהמתו הרבה **מצא שם את הקושיה שהקשה בנו עם שני התירוצים.** השתומם ר' יוסף דב ואמר: "כמה גדולה מידת ענוותנותו של ר' יצחק בלזר. אע"פ שידע את שני התירוצים, שתק כל הזמן כדי שלא להבליט את גאונותו". באספה אחרת, שבה נטלו חלק כל גאוני הדור והתפלפלו בדברי-תורה, ר' יצחק שתק לא נטל חלק בוויכוח התורני. כאשר נשאל, השיב להם בתמימות: **"וכי חתן אנוכי שעליי להראות את חוכמתי?"**.

על ענוותנותו סיפר עוד אחד מתלמידיו כי בשעה שהרימו אותו על כסאו ורקדו איתו בריקודי שמחת תורה, היו שפתותיו נעות. התקרב אליו אותו תלמיד ושמע, שהוא חוזר כל הזמן לעצמו באותו הניגון ששרו לפניו: **"סחבו את הנבלה! סחבו את הנבלה!"**.

ויפר הצדיק הירושלמי ר' ישעיה חשין, שבזמן שר' יצחק התגורר בירושלים, והוא היה אז זקן מופלג, ראהו פעם, כשהוא נושא בעצמו פח מים מן הבאר. מהר ר' ישעיה לעזור לו לשאת את פח המים הכבד, אולם ר' יצחק עיכב בעדו ושאלו: "מדוע היך בא לעזרתי?", והלה השיב: "ברצוני לקיים מצווה". "אם כן", השיב ר' יצחק, **"גם אני רוצה לקיים מצווה ולעזור לאשתי"**.

אחד מתלמידיו המובהקים, ר' אהרון בקשט, סיפר שפעם אחת הזמינו רבו להתארח אצלו בעת ארוחת הצהרים. אשתו הייתה חולה ושכבה במיטתה, ואשה אחת ענייה הייתה מבשלת ועוזרת בבית. כשהגישה העוזרת את מנת-האוכל אל השולחן, שאלה הרבנית מחדר משכבה אם הגישה כבר את הדגים, ולאחר מכן אם כבר הגישה את מנת העוף, את המרק, והעוזרת ענתה כל הזמן, שאכן הגישה את הכל, על-אף שלאמיתו של דבר לא הגישה העוזרת אלא מרק ולחם, ואילו את שאר המנות נטלה לעצמה, כדי לקחתם עמה לביתה. המסובים כולם, וכן ר' יצחק הרגישו במעשיה של העוזרת, ואולם ר' יצחק לא דיבר מאומה, כדי שלא לביישה.

הצדיק הגאון הרב משה מלכא זצ"ל הידוע בתור "אוהל משה" - נולד במרוקו בשנת ה'תרח"צ (1937). עלה לארה"ק בהיותו כבן 17 והגה"צ ר' אליעזר בן דוד זצ"ל לקחו לישיבה קדושה. עוד מנעוריו בבית שאן היה סובב הולך כל בין הזמנים ומקבץ בחורים להביאם לישיבות בבני ברק. בכל בין הזמנים הביא כמה עשרות נערים וקירבם לתורה, רבים מהם מרביצי תורה לרבים היום. למד בישיבת 'קול תורה' ובעודו בחור נקרא לשמש בקודש כמשפיע רוחני בישיבת 'פורת יוסף'. אחר חתונתו למד בכולל ואלוז'ן, שם ארגן את האברכים לבוא לתפילת שחרית השכם בבוקר, לאכול כריך ולהתיישב מיד ללמוד ברצף, כשהוא עצמו לומד רצוף עד הערב בלי הפסק.



הצדיק היה מקושר מאד לרבים מחכמי הדור ובפרט עסהגה"צ ר' רפאל ברוך טולידנו שסייע בידו רבות להקים את הישיבה. אך בעיקר היה בקשר חזק מאד עם הצדיק רבי ישראל אביחצירה (ה'בבא סאלי') ולקח אליו פעמים רבות את כל תלמידיו, כדי שילמדו איך צריך לעבוד את ה' באמת ובתמים והרבה להסתודד עימו. הקים עולה של תורה. כשבא למקסיקו הייתה חרבה ושממה מרוחניות, והיום יש בה קהילות קהילות יראים ושלמים מפירותיו ופירי פירותיו. הרה"ג יהודה צדקה זצ"ל אמר על רבינו: גדול הדור באמונה וביטחון.

גאון. ענוותן מופלא. מלומד בניסים. בעל אמונה מופלאה בבורא. בעל מידות עצומות. איש חינוך. רבים פנו אליו ונושעו. מייסד וראש ישיבת 'אוהל משה' ומוסדותיה בבני-ברק. בהיותו בשנתו ה-74 תקפתו המחלה הנוראה ל"ע בייסורי תופת נוראים ושמח בהם! היה מתחנך בבכיות לקב"ה באומרו: "אם צריך למרק אותנו, מרק! יסר! העיקר שנבוא לפניך נקיים". נפטר ב-"א מנחם אב ה'תשע"ב (2012). חי כ-75 שנים. ציונו בבית-החיים ויז'ניץ בני-ברק בחלקת שומרי שבת. רבינו זכה ונכדיו ממציני עולם התורה בישיבות וכוללים.



אביו: ר' ניסים. **אימו:** מרת עישה. **אשתו:** מרת חנה (בת נעמה ויקטוריה- אחותו של ר' יוסף כהן מקים ומנהל מפעל החסד האדיר 'חסידי נעמי'). **אחיו:** ר' אליהו (ראש כולל 'עמלה של תורה' ברח' רבי עקיבא בב"ב), ר' שמעון (ראש כולל סנהדריה ירושלים). **בניו:** ר' יוסף חיים (ראש כולל 'יקירי טבריה'), ר' ישראל מאיר (מנהל רשת ת"ת 'אהל משה' ב"ב ו'חניכי הישיבות-אמרי בינה'), ר' אברהם ישעיהו (ראש ישיבת "קנייני התורה" ב"ב). **חתניו:** ר' שמעון ועקנין (ר"מ בישיבת "אהל משה" ב"ב), ר' רפאל אביטן (ראש ישיבת 'נר ישראל' באלעד). **מרבותיו:** הגאונים ר' עזרא עטיה, ר' שלמה זלמן אוירבך, ר' גדליה אייזמן, הגר"ש בעדני.

על העובדה שהיה מחובר בתורה סיפר חברו הגה"צ רבי ישראל גנס שליט"א (מראשי ישיבת קול תורה) על פעם אחת כשהשתכר בפורים עלה על גג ישיבת קול תורה ובמשך 7 שעות חזר על שיחותיו של המשגיח האגדי ר' גדליה אייזמן זצ"ל (שנפטר בשנת ה'תשע"ב-2011, בהיותו כבן 101 שנים) הבחורים פחדו כח הזמן שלא ייפול מהגג ולכן נשאר לשמור עליו אבל התפעלו מדבקותו בעבודת ה'. אחד מהבחורים ששמרו עליו רצה באותה עת לצאת מהישיבה וללמוד "בגרות" אך בעקבות שעות אלו נשאר בישיבה והיום הוא ת"ח חשוב מאד.

○ יפר תלמידו ר' יצחק, כי הצדיק לא רצה להתמקד בתלמידים כישרוניים! כשניסו לגבש קבוצת עילויים, הוא אמר: 'אני לא עושה ישיבה בשבילי אלא לכבוד הקב"ה ואלו ואלו הם בניו'. הוא יותר התמקד ביראת שמיים ועבודת ה'. הרב הקדוש ראש ישיבת "מעייני תורה למשה" בבני ברק אמר על רבינו בדמעות: היום לוקחים קמח סולת ואופים ממנו חלות, אבל רבי משה לקח אותנו חטים, קצר ודש טחן וניפה לש ואפה ובחום ליבו והפך אותנו לחלות...

שחרית השכים קום לעבודת ה' וקרא ברכות השחר כשעה ויותר, הכין עצמו לתפילה בקדושה ובטהרה ואח"כ התפלל בהשתפכות עצומה באהבת ה' ודבקות בו באופן נפלא מאד. תפילתו נמשכה יחד עם כמה מניינים ורק בסביבות חצות סיים תפילת שחרית. דמעותיו נשפכו כמים ממש, ומאות אנשים שהתפללו עמו מידי יום יכולים להעיד, כי בכל תפילת עמידה שפך דמעותיו, שהיו מטפטפות מזקנו כביום הכיפורים. לאחר מכן הקפיד מאד לשמוע קדיש תתקבל. פעם חיפשוהו מארחיו בחו"ל ולא מצאוהו. רק לאחר כמה שעות התברר, שנסע שעתיים כדי לשמוע קדיש תתקבל...

כאשר היה נפנה לסעודתו, לא אכל אם לא ידע שיש לו אח"כ זימון והיה ממתין, עד שמצא מי שיסב עמו לסעודה. גם בהיותו בחו"ל עשה מאמצים אדירים והיה מוכן להתבזות לשם כך וללכת אחר אנשים למקומות נידחים ובלבד שלא יפסיד מעלת הזימון. אפילו במטוס הקפיד על כך. כמובן שדברי תורה בסעודה היו העיקר, ונראה, שכל האוכל היה רק תירוץ לצורך הד"ת הזימון וברכות הנהנין.

זוגות רבים נושעו מברכת הצדיק בפרי בטן. בשמחת תורה היו באים בוגרי הישיבה הרב היה רוקד ללא הפוגה הרבה מעבר לצעירים, כל בגדיו היו רטובים ממש, ולא היה יושב אפילו רגע אחד. במוצאי החג היה בהתרוממות הרוח עצומה מברך ברכות נפלאות. כאשר אמרו לו על אחד הבוגרים, שעדיין אין לו ילדים, מיד ציווה עליו לבוא בשנה הבאה עם בן וכמובן כך היה- פעם אחר פעם.

בשנה האחרונה לחייו, כאשר סבל ייסורים וגם לא רצה להקשות על ילדים שישהו עימו אך רצה לחוג את ליל הסדר עם זימון ומתוך עבודת ה', ביקש ממשו להביא לו שני זוגות חשוכי בנים, והוא מבטיח להם בתוך שנה ילדים, כמובן שרבים מאד רצו לבוא אך הוגבלו לשניים בלבד. עוד לפני ליל הסדר של שנת ה'תשע"ג זכו שני הזוגות כאשר אמר. הזוג הראשון, שלא זכו לפרי בטן למעלה מ-12 שנים - נולדו להם תאומות, והזוג השני שלא היו להם למעלה מעשר שנים ילדים זכו ונולד להם בן.

בכל ליל שבת אחר תפילתו הארוכה, עוד לפני שהלך לערוך קידוש, הלך בבני-ברק כדי לבוא אל הוריו לנשק את ידיהם ולבקש את ברכתם, וזאת למרות שהיה כבר מעל גיל 60!

הרב הלל הלוי מפאריטש זצ"ל - נולד בשנת ה'תקנ"ה (1794) בעיר חומעץ. פעם בהיותו כבן שלוש עשרה שנים כונה 'העילוי מחומעץ'. בגיל זה כבר היה בקי בש"ס ובפוסקים, למד בספרי קבלה, התפלל על פי כוונות האריז"ל וכן התנהג בפרישות ועסק בתעניות וסיגופים. למדן ושקדן עצום. בהיותו בן חמש-עשרה שנים כבר היה בקי בכל כתבי האריז"ל. בהיותו אצל ר' מרדכי טברסקי (המגיד מצ'רנוביל) החל ללכת בדרכי החסידות. כאשר החל ללמוד בספר התניא החליט להפוך לחסיד חב"ד וללמוד את תורת החסידות. בשנת ה'תקע"א פגש את האדמו"ר הזקן (ר' שניאור זלמן מליאדי-מייסד חסידות חב"ד) ועבד במשך שלוש שנים כדי להגיע לדרגת 'טוב באמת'.

משנת ה'תקע"ח (1817- בהוראת ר' דובער שניאורי האדמו"ר השני של חסידות חב"ד), נדד ביישובים קטנים במחוז חרסון, על מנת לאסוף כספים לפדיון שבויים ולעזור לחיילים היהודים בצבא הרוסי באספקת מזון כשר, תפקיד, שאותו קיבל לבצע כל ימי חייו. התפרסם בזכות פעולותיו למען התושבים ושימש כרבם. ר' דובער שניאורי וכן ר' מנחם מנדל שניאורסון (ה'צמח צדק' - האדמו"ר השלישי של חסידות חב"ד) מינו את רבינו למשפיע ושלחו אליו אברכים צעירים, כדי שידריכם בדרך ה'. רבינו הלחין יותר מעשרה ניגונים חב"דיים. בשנת ה'ת"ר (1839) התיישב בעיירה פאריטש, ושימש בה כרב. לאחר עזיבת ר' ברוך מרדכי אטינגר את כהונתו כרב בעיר בוברויסק הסמוכה מונה לשמש כרב ואב"ד בעיר. **גאון בנגלה ובנסתר. בעל רוח-הקודש.** התנהג בתכלית הענווה והשפלות. דאג בכל מאווד להטיב את מצבם החומרי של העניים. הרבה כל ימיו בנתינת הצדקה. בעת פטירתו נשאר חייב אלפי רובלים, משום שנתן צדקה על סמך הבטחות שניתנו לו, ולאחר מכן היה פורע את חובותיו, ויהודי רוסיה נרתמו מיד לפרוע את החובות. נפטר ביום שבת י"א מנחם-אב ה'תרכ"ד (1864). חי כ-70 שנים. ציונו בחרסון. על קברו בנו אוהל ורבים נוסעים להשתטח שם.



אביו: ר' מאיר הלוי מאליסאו (אב"ד חומעץ. מחסידי האדמו"ר ר' מנחם נחום מצ'רנוביל בעל 'מאור עיניים'). **מרבתינו:** הצדיקים הגאונים ר' מרדכי טברסקי מצ'רנוביל, ר' אברהם דב אורבך מאוורוטש (בעל בת עין- רבינו היה תלמידו המובהק), ר' שניאור זלמן מלאדי, ר' זלמן מזמיר. **בנו:** ר' זלמן (נפטר בחיי אביו, והשאיר אחריו בן רבי פנחס שגדל מאז אצל סבו- רבינו). **חתנו:** ר' רפאל מרדכי שניאורסון. **מספריו:** **יאמרי נועם**- דרושים **יליקוטי ביאורים**- ביאור קונטרס ההתפעלות (של אדמו"ר האמצעי) **יאמרי השתטחות יפלח הרימון**- על בראשית, שמות, ויקרא, שיר השירים.

○ **יפר החסיד** ר' יצחק המתמיד הי"ד: בשעה שנגזרה הגזירה על יהודי רוסיה בענין אופן המלבושים וגילוח פיאות הראש, הגיעו לביתו של ר' הלל שהיה אז רבה של בוברויסק, הקצין הראשי של המשטרה המקומית בלוויית שני שוטרים וביקשו לגזוז את פיאות ראשו כדי להתחיל דווקא ברבה של העיר. ר' הלל אחז בידיו את פאותיו ולא הניח להם לנגוע בפאות. השוטרים התחילו להכות בחרבותיהם על ידיו ועל ראשו, **והוא פרץ בצעקות.** הקולות הגיעו לאוזנו של חייט, שהתגורר בסמוך, והוא מיהר לבוא למקום. החייט הבטיח לשוטרים מתנות ובלבד שיעזבו את רבינו לנפשו, ומאחר שהם כיבדו את החייט שהיה תופר להם את מדיהם, נענו לבקשתו והניחו לר' הלל. תמורת זאת, הבטיח הצדיק לחייט, **שלאחר מאה ועשרים יזכה להיטמן לידו.**

כידוע נטמן ר' הלל בחרסון. והנה כשהזקין החייט, נסע להתגורר בסמוך לבנו משפחתו באחת המושבות הסמוכות לחרסון. בדרך כשהגיע החייט לחרסון, מצא מקום לינה בבית הכנסת-אורחים של הקהילה, **שם חלה ונתבקש לבית עולמו.** גבאי החברא-קדישא שלח את אנשיו לערוך את הלווייתו. היו אלה ימי חורף, הקור היה עצום **ושלג כיסה את כל האדמה.** כשהגיעו אנשי החברא-קדישא לבית העלמין, התכוונו לקבור אותו בחלקה שיועדה לאנשים בלתי מזוהים. אולם בשל השלג הכבד טעו בחלקה וקברוהו במקום אחר.

חלפו ימי החורף, ולאחר שהשלגים הפשירו, **התברר לתדהמתם שאותו חייט נקבר ממש בסמוך למקומו של ר' הלל.** שלח רב העיר חרסון מכתב אל רבה של בוברויסק כדי לברר, מי האיש שזכה להיטמן בסמוך לר' הלל. אז נודע שהיה זה החייט שר' הלל הבטיח לו לשכון לידו לאחר מאה ועשרים. (רשימות דברים חלק א')

○ **נהג** היה רבינו לאסוף כספים במחוזות רוסיה כדי לספק מזון כשר לחיילים היהודים שגויסו בעל כרחם בבוברויסק. הוא שיגר לכל מחוז שני יהודים שיאספו מעות, אך הזהיר אותם שלא ייטלו כספים מיהודים שאינם מקפידים על שמירת השבת קלה כבחמורה. באחד המקומות נתן רוקח, שאינו ירא-שמים סכום הגון, כדי שלא לביישו, קיבלו גבאי הצדקה את הכסף ואח"כ החליפו אותו במטבעות אחרים. **כשצור הכסף הובא לר' הלל, הוציא מכיסו סכום ששווה לסכום שנטלו מהרוקח, והחזירו להם.** (שמועות וסיפורים חלק ג')

○ **יפר הרה"ג** רבי דוב זאב, רבה של יקטרינוסלב, מעשה שראה במו עיניו אצל רבינו: רגיל היה הצדיק שלפני שהוא פותח באמירת דרוש חסידות היה מניח את ידו על פיו ומסיר אותה, ושוב מניח ושוב מסיר, וכך חוזר חלילה פעמים רבות. פעם לפני שהתחיל לומר את המאמר עשה כמנהגו והניח ידו על פיו שוב ושוב, אבל המאמר 'לא יצא לו'. שאל רבינו: "האם יש במקום תמונה או ציור כלשהו המונע ממני את אמירת הדבר תורה?". ענה לו בעל הבית: "לא, לפני שאתם מגיעים, אני מסלק מביתי את כל התמונות ואת כל הכורסאות המרופדות, שאתם נזהרים מלשבת עליהן מחשש שעטנז". שוב ניסה ר' הלל לפתוח באמירת הדרוש, ושוב נעתק הדיבור מפיו. ביקש רבינו מהאברכים, שיחפשו היטב האם יש בבית תמונה כלשהי, **לבסוף מצאו האברכים תמונה שהייתה תלויה מאחורי דלת פתוחה, והנה מיד לאחר שהוסרה התמונה מן הקיר, התחיל המאמר לקלוח מפיו של רבינו.** (מגדל עז)

הצדיק הנסתר הרב חיים אבישלום כהן פרחיה הידוע כהחלבן מגבעתיים - נולד בשנת ה'תרצ"ה (1935) ביפו. בתחילת שנות ה-30 הקים אביו מחלבת גבינות בשם 'מחלבת הכהנים' בתל אביב. כבר כשהיה רך בשנים, גילה עניין גובר והולך בספרי הקבלה. האב לקח אותו לשיעורי חבורת המקובלים והוא נעשה לתלמיד מן המניין. בשנות ה-60 הקים אחיו את 'מחלבת דשן' בגבול שבין גבעתיים לתל-אביב ורבינו מגיל 20 בערך התחילו לעבוד למחייתו במחלבה זו בשותפות עם אחיו.

לאחר שהתגלה, התחיל ללמד שיעורים בגמרא ובקבלה בכולל 'השלום' בגבעתיים. רבים פנו אליו ונושעו. ראשי ישיבות עלו להתייעץ איתו. **בעל רוח-הקודש. גאון בנגלה ובנסתר. לא הסכים לקבל כסף עבור ברכותיו. היה רגיל להפריש 90% ממשכורתו לחלוקה לעניים.** החזיק במסירות נפש במשך שנים רבות את הכולל של הגאון רבי שמעון בעדני (חבר מועצת חכמי התורה) וכן החזיק כוללים של אברכים וטהילים לבנים ובנות בכל שבת בירושלים ובבני-ברק.

תמך באופן קבוע בשירת הבקשות. **ענוותן. מעולם לא אהב שמצלמים ומפרסמים את מדברים או סחים אודותיו.** מקומו בביה"כ היה בסוף השורות בספסל בצד. קירב כל יהודי ויהודי לאביו שבשמיים באהבה וחיבה גדולה. עבד את קונו במסירות נפש ונתן עיניו על צורכי אברכי הכולל שהיו עבורו כבנים ממש. כל חייו הירבה להתפלל ולבכות לה' ותחינותיו היו מתוך רגש פנימי חזק. נפטר בי"ב אב ה'תשע"ט (2019). חי כ-84 שנים. ציונו בבית-העלמין סנהדריה בירושלים.

אביו: הצדיק הנסתר הרב עזרא אברהם. **אימו:** מרת בלנקה. **אשתו:** מרת אדית. **ילדיו:** 4 ילדים. **מרבתי:** הגאונים המקובלים - ר' יהודה זרחיה הלוי סג"ל (רב שכונת קריית שלום), ר' יהודה ליאון פטילון (המכונה 'הצייר'), ר' משה יעקב רביקוב ('הסנדלר'), ר' יוסף וולטוך ('מנקה הרחובות'). **חברותא:** המקובל הרב יצחק בצרי. **מספריו:** **טללי חיים** - על התורה ועל המועדים על פי תורת הסוד **יאורות חיים** - על חמישה חומשי תורה **יאור פני חיים** - על התורה **הקיצו ורננו** - על הגאולה **יוחד לבבנו** - עבודת הכוונה והדבקות הפנימית **איש יהודי** - פורים **אחת שאלתי** - אמונה לבני הנוער.

הייתה תקופה בה האברכים בכולל 'ישיבת השלום' - גבעתיים עסקו בעניין מסוים ביורה דעה. רבינו הגיע להתפלל מנחה גדולה והתעניין באיזה נושא האברכים עסקו היום. רבינו העיר להם שנפלה טעות בלימוד שלהם וביקש מהם לחזור ולעיין שנית. האברכים הראו לו טבלת סיכום של הסימן והוא ביקש שיתבוננו שוב. לאחר התפילה התיישבו האברכים וחזרו שוב על הלימוד מחדש משיטות הראשונים והבית יוסף ועד פסיקת השולחן ערוך ומצאו שאכן שגו בצורה בולטת. למחרת בעת שהרב הגיע למנחה שאלו אותו: "מניין הרב ידע זאת?". הצדיק סיפר שלפני שיצא מהמחלבה, ישב על כיסא ולפתע התמלא כל החדר באור עצום ונכנס אליו יהודי מהעולם העליון ואמר לו: "לך ואמור לאברכי הכולל ששגגה יצאה מתחת ידם".

○ יפר מר נחום לנגנטל כי הביא לרבינו אישיות מוכרת וחשובה. אדם שהגדיר את עצמו כמי שלא רואה נחת כי היו לו שלושה ילדים לא נשואים. אמר לו הרב: "אל תיכנס ללחץ. בשנה הבאה תבוא אליי עם שלוש בשורות טובות". **ובאמת, בשנה אחת שלושת ילדיו התחננו.**

באחת הפעמים רבינו גילה: "אני רואה אותיות כתובות על מצחו של אדם וזו מתנת שמיים". באותיות רמוזים מעשיו. במוצאי חג סוכות היו רגילים לעלות אליו למחלבה עם האתרוג וכשהיה בוחן בעיניו הקדושות את האתרוג שבירכו עליו במשך חג סוכות היה אומר לאדם מה עליו לתקן, באיזה מידה הוא לקוי כמו גאוה כעס וכדו'. בנוסף סיפר אלו מאורעות עתידיים להיות במשך אותה השנה. אנשים העידו שהרב היה מגלה להם כשהתבונן באתרוג שלהם כמה מסכתות הם סיימו במשך השנה ומה דרגת הלימוד וכמה זמן הקדישו להתעלות והיה קולע למקומות הכי חבויים אצל האדם ומדבר ומוכיח על נקודות במידות ודרך ארץ שאין אדם שם על ליבו וחושב עליהם כלל.

פעם אחת אדם נכנס אדם לכולל בשעת הצהריים ומסר לרב פתק עם שמו לברכה ולפתע הצדיק התחיל לצעוק עליו בקולי קולות: "פה זה כולל. אתה יודע מה זה כולל? תצא מכאן". כשאותו אדם יצא, אמר הצדיק לאברכים התמהים: "אל תיבהלו, על איש זה נגזר להיכנס לבית הסוהר ובביזיונות אלו המתקתי מעליו הכל והסרתי מעליו את איום המאסר". לאחר מכן ביררו את העניין אודותיו והתברר שנעשה לו נס ונעלם תיק הראיות וניצל מהתסבוכת בה היה מצוי, וכשבא אחר כך להודות לרב אמר לו הצדיק: "אני יודע, אני יודע".

כבר מגיל שש ניכר בו שנועד לגדולות פעם סיפר שבעת שנכנס לבית הכנסת בראש השנה ושמע תקיעת שופר אמר לאביו שהוא שומע עוד תקיעת שופר ואמר לו אביו שלא ידבר על כך **משום שרק הוא שומע את זה וזה קול השופר המשתלשל ויורד מן העולם העליון.**

○ יפר יהודי שהגיע למחלבה והרב צעק עליו צעקות גדולות ללא הפסקה וגם כשהתחיל לצאת הרב הלך אחריו והמשיך לצעוק עד הכביש הראשי. אותו אדם תהה מדוע, מה פשע ומה חטא שהרב התנהג אליו בצורה שכזו. לאחר מכן עלה אותו אדם על רכבו ופתח בנסיעה. בדרך נסע בתוך מנהרה ונכנסה בו משאית ענקית. הרכב נמערך לגמרי אך הוא יצא בריא ושלם. למחרת הגיע אותו אדם למחלבה והודה לרב על הנס העצום שפעל בשבילו.

באחת הפעמים הגיע אדם לכולל עם תינוק על הידיים וסיפר כי התינוק מפרנס כל הזמן והרב צעק עליו שיצא מהכולל. אמר לו אותו אדם שבא רק לבקש ברכה ושוב צעק עליו, ואחרי זה סיפר שמאותו הזמן שהרב צעק עליו, התינוק הפך להיות בריא לחלוטין ולא היו לו יותר פרכוסים.



אנו מבקשים ממי שיש לו תמונות טובות יותר של
הצדיקים או של הקברים או אם לא שמנו את תמונת
הצדיק או הקבר ויש לו תמונה שהוא צילם או שקיבל
ממישהו ששהוא צילם ונתן לו את זכויות יוצרים
להשתמש בה ולא הוריד אותה מאתר באינטרנט, אנא
שלחו למייל

PnineZadikim@gmail.com

למעוניינים לקבל את העלון ישירות למייל, יש לשלוח
בקשה **PnineZadikim@gmail.com**

כל החומר נלקח
מעלון 'פניני עין-חמד' משנים עברו
לקבלת עלון פניני עין-חמד,
יש לשלוח בקשה למייל:
PnineEH@gmail.com

העלון מוקדש לרפואה והצלחת רחל ברכה בת פדילה דליה הי"ו ובני-ביתה
רפואת יהודה אריה בן רחל ברכה- רפואת הנפש ורפואת הגוף
ולהצלחת כל עם ישראל ובתוכם יוסף ליאור בן דליה אפרת ומשפחתו
והצלחה בכל העניינים, נחת יהודי מכל יוצאי חלציו וכן בחינוך הילדים